

ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Ožujak/März 1987.

Broj 3 (79)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Festival folklor hrvatske kat. mladeži

„Ostanite ono što jeste!”

Prvi festival folklor hrvatske kat. mladeži u Zapadnoj Evropi održan je vrlo uspješno 15. veljače 1987. godine u Esslingen-Zellu (Festhalle), u organizaciji Nadđušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Ova jedinstvena kulturno-vjernačka manifestacija mladih započela je euha-

ristijskim slavljem koje je predvodio prelat **Jürgen Adam**, popularni biskupijski referent za katolike drugoga materinskog jezika u Rottenburg/Stuttgartu. S njim je koncelebriralo 14 svećenika, među kojima mons. Vladimir Stanković i nadđušobrižnik p. B. Dukić.

(nastavak na sl. str.)

U ovom broju

- Festival folklor str. 1-3
- Pravda i mir zagrljeni str. 4
- Zvijezda na nebu Crkve str. 5
- Nema napretka bez duhovnog rasta str. 6
- Ivan Vučetić, daktiloskop str. 7
- Budućnost druge generacije str. 8-11
- „Dogodine u Jeruzalemu” str. 10-11
- Za mlade str. 12
- Iz naših misija str. 13-18
- Buenos dias, Argentina str. 16-17
- Novo izdanje „Vodiča” str. 18
- „Drug Nikola” na televiziji str. 18
- Jehovin svjedok str. 19
- Seht den hohen Priester S. 20

(Nastavak s prednje str.)

Domaćin festivala, misionar **p. Silvestar Bota**, bio je sretan što je njegova esslinška hrvatska zajednica imala čast ugostiti tolike mlade koji su sa svojim svećenicima, past. suradnicima i socijalnim radnicima došli iz najudaljenijih njemačkih gradova. U pozdravnom govoru on je istakao da „ovo jedinstveno mladenačko slavlje i natjecanje, kroz koje će, jezikom svakom razumljivim, progovoriti draga hrvatska baština“, započnemo Misom, u znaku Krista, koji je ljubio svoj židovski narod, svoju zemlju. Krist je govorio, molio i pjevao materinskim jezikom, nastavio je p. Bota, on se držao običaja svoga naroda i plakao nad strašnom sudbinom svoga voljenoga grada i zaključio: „Krist je za kršćane savršeni uzor vjere i moralnog življenja. Neka nam on bude put, istina, ideal te nas na kraju našega osobnog puta dovede u raspjevani i razigrani svijet o kome apostol Pavao piše: 'Oko nije vidjelo, uho nije čulo, srce ljudsko nije zaželjelo što je Bog pripremio onima koji ga ljube'“.

Za vrijeme sv. Mise izrekao je prelat Adam i lijepu propovijed na hrvatskom u kojoj je, među inim, rekao: „Vaše pjevanje i plesanje moglo bi samo po sebi, bez sjećanja na dobrog Boga, lako postati plitko i površno zabavljanje. To se vama neće dogoditi, jer vaše slavlje počinjete kao što počinje svaka nedjelja. Vi najprije zajednički uzvikujete: 'Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, Tvoje uskrsnuće slavimo, Tvoj slavni dolazak iščekujemo'. To je blagoslov za ovu nedjelju i za sve dobro i lijepo koje će vam ona donijeti. To je blagoslov za

radne dane koji sutra opet počinju, za svu težinu i sve probleme koje će vam ti dani donositi.“

Na Misi je Božji puk pjevao složno i zanosno, sa srcem, uz pratnju orkestra „Zajedništvo“, sastavljenog od mladih glazbenika iz misija Esslingen, Stuttgart, Ludwigsburg i Waiblingen, a pod ravnanjem **prof. A. Klinca**. Mladi u narodnim nošnjama prinijeli su na prikazanju simbolične darove: kruh, žito i grožđe. Veseli i sretni te duhovno ojačani razišli su se poslije Mise članovi ove velike Kristove obitelji, a bilo ih je oko 1200, po dvorani – Misa je slavljena u dvorani Festhalle – i restoranu da bi se i tjelesno okrijepili.

Festival folklor počeo je u 14.30 sati u istoj dvorani. Nazočno oko 2.000 ljudi. Kroz program su vodili studentica **Nada Markovica** i kirurg **dr. Josip Lucić**. Najavlivanje točaka odvijalo se na hrvatskom i njemačkom jeziku – radi njezinih mačkih gostiju. Mlade i ostale nazočne kratko je pozdravio p. Dukić rekavši da je hrvatski folklor po svojoj raznovrsnosti i ljepoti „najljepši u Evropi“, da će nam i ovaj današnji izmamiti i pokoju suzu prenoseći nas u sve krajeve naše lijepe domovine. Mons. Vladimir Stanković je potakao mlade i njihove voditelje na daljnje usavršavanje. Rekao je da je sretan što se mladi koji vježbaju po našim misijama mogu, bez kompleksa manje vrijednosti te sigurni i dobro uvježbani, predstaviti njemačkoj publici.

Prelat Adam otovorio je ovaj festival riječima: „Vi nosite svoju domovinu sa sobom u svojoj odanosti i vjeri. Vaša domovina je s vama u bogatstvu boja i

zvucima vašega pjevanja, u ritmu vašeg plesa. Ona je s vama i prati vas svuda u vašem veselom raspoloženju i ljubaznosti, po čemu su Hrvati u cijelom svijetu poznati i radi čega su omljubljeni. Mi smo radosni što vas imamo. Ostanite ono što jeste! Bog želi originale, a ne kopije. Budite ponosni da ste hrvatska mladež Crkve u Njemačkoj!“

Svečano, uz ritmiku mladih, otpjevana je zatim „Lijepa naša“ i tako je počelo natjecanje. Stručni žiri sačinjavala su tri člana: **gđa Zdenka Papandopulo**, balerina iz Zagreba (predsjednica), **g. Rajko Lončina**, voditelj folklorne grupe u misiji Berlin i **prof. Anton Klinc**, učitelj sviranja iz Esslingena. Žiri je sjedio u publici da mladi ne bi imali „treme“. Ocjenjivao je umjetnost i tehniku izvođenja plesova te koreografiju. Iakao je program trajao blizu 3 sata, nikome nije bilo dosadno. Svi su nazočni bili zadržani ljepotom i bogatstvom hrvatskog folklor. Publika je uživala.

Folklorna grupa „Croatia-ensemble“ iz Frankfurta izvela je zadivljujuće lijepo dva kola: „Simfonijsko kolo“ i „Eru s onoga svijeta“ Jakova Gotovca, u koreografiji Hrvatskog narodnog kazališta. To je, naravno, bilo izvan konkurencije.

U skupini **mladih do 18 godina** natjecalo se 12 ekipa iz misija: Nürnberg, München, Aalen, Villingen, Sindelfingen, Frankfurt/M., Ulm, Göppingen, Waiblingen, Ludwigsburg, Offenbach i Heilbronn, a u **skupini starijih od 18 godina** tri folklorne grupe: Stuttgart, Essen i Nürnberg.

Mladi su igrali živo, veselo, zanosno, znalački. Osvojili su simpatije gledateljsva. Teško je reći tko je bio najbolji, jer su svi plesovi bili dobri. Bilo je i predivnih narodnih nošnji. Posebno su se isticale bunjevačke nošnje folklorne grupe iz Nürnberga, napravljene od pariške svile i pozlaćene te vrličke nošnje frankfurtske misije. Mnoge su grupe imale svoje svirače i pjevače. Na kraju je žiri proglasio rezultate folklornog natjecanja. U **skupini mladih** prva su četiri mjesta osvojile folklorne grupe: **Offenbach** (1.), **Sindelfingen** (2.), **Ulm** (3.) i **Aalen** (4.). U **skupini starijih** prvo je mjesto pripalo **Nürnbergu**, a drugo **Stuttgartu**. Svih šest pobjedničkih ekipa nastupit će 3. svibnja 1987. godine na Akademiji u Offenbachu, u povodu XVI susreta hrvatske kat. mladeži i Biblijske olimpijade, od 1. do 3. svibnja u Frankfurtu i Offenbachu. Folklorna

Franjevke iz Glonna (u drugom planu) otpjevale su vrlo skladno nekoliko lijepih pjesama. U prvom planu voditelj programa: Nadica Markovica i dr. Josip Lucić

Vjerujem u Boga, stvoritelja neba i zemlje!

Naša je zemlja nastala prije otprilike četiri i pol milijarde godina, otcipljenjem od sunca. Prije tri i pol milijarde godina pojavilo se na zemlji prvi primitivni život. Prije jedno milijun godina pojavilo se na zemlji biće koje s pravom nazivamo čovjekom. Tako uči prirodna znanost.

Kako onda razumjeti izvještaj knjige Postanka koji tvrdi da je Bog svijet stvorio u sedam dana? Nije li taj tekst u suprotnosti s prirodno-znanstvenim spoznajama?

Tko pomnjivo čita biblijski odlomak o stvaranju shvatit će da biblijskom piscu nije bilo do toga da izvijesti **kako** je Bog stvorio svijet, nego da pouči, **da** je Bog Stvoritelj svega. On je htio reći: **sve što postoji** postalo je po Bogu, izvoru svakoga bića. A kao krunu svega stvorenja učinio je čovjeka na svoju sliku.

Je li tim onda završila evolucija, razvitak i rast bića? Sjetimo li se prvog čovjeka koji je s mukom pokušavao iskresati vatru i usporedimo li ga s modernim čovjekom koji na televizijskim ekranima može pratiti presađivanje srca i čovječje spuštanje na mjesec, tada je odgo-

Michaelangelovo „Stvaranje Adama”. Freska se nalazi u Sikstinskoj kapeli u Rimu.

vor očito niječan. Razvoj kao takav nije samo djelo ljudskog uma, nego je s Bogom najuže povezan. Bog nije stvorio gotovi svijet, svijet završen do u tančine. Svijet je stvoren da se u milijardskogodišnjem procesu razvija i usmjeruje prema cilju, prema konačnoj savršenosti koja je u Bogu.

Čovjek budućih naraštaja izgledat će ipak nešto drukčije od današnjeg čovjeka. Budućnost će pokazati koje su Božje nakane sa stvorenjem. No, jedno je već jasno: Bog je razumnom stvoru – čovjeku, prenio i predao odgovornost za ovaj svijet. Zapovijed knjige Postanka je nedvojben: „Podložite sebi zemlju!” (Post 1,28). Time je ljudima data mogućnost i dužnost da oblikuju sutrašnj svijet, zemlju. I to se oblikovanje ne tiče samo istraživača i političara, nego prvenstveno nas kršćana.

Čovjek mora i treba mijenjati svijet. On se i sam mora mijenjati. I da bi mogao gospodariti budućnošću, mora razvijati

visoku svijest čovječnosti i odgovornosti. Mjerilo pak te svijesti pokazao je i sam proživljavao Isus Krist. U njemu nam je Bog pokazao kako ima izgledati cilj duhovnog razvoja čovječanstva. Na svršetku ostaje potpuno sjedinjenje, „biti jedno”, s Ocem. Oni ljudi koji to rade ustvari su bića koja pomažu da svijet u nastajanju dođe do svoga savršenstva.

Vjerujem u Boga stvoritelja znači: vjerujem u Boga koji je početak i izvor svega onoga što postoji. On je pokretačka sila svakog nastajanja i svakog mijenjanja, posebno u ljudskom osobnom životu. Bog hoće čovjeka za suradnika u djelu koje vodi k usavršenju svijeta.

Vjerujem u Boga stvoritelja znači: vjerujem u Boga koji je poslao svoga Sina, Otkupitelja, Osloboditelja svijeta, koji je životom i riječima pokazao kamo smjera završnica svjetskog i ljudskog razvoja. *lv.*

grupa iz Nürnberga osvojila je i **prvu nagradu publike**, dok je „**najboljim parom**” proglašen „trio” iz Ulma. Publici je „**najsimpatičniji**” bio jedan mladić iz Heilbronna.

Dok je stručni žiri zbrajao bodove, otpjevale su **hrvatske franjevske iz Glonna**, lijepo i osjećajno, „Poleti, galebe” i „Maslina je neobrana”. Svaka je dobila po jedno licitarsko srce, simbol grada Zagreba, koje im je darovao mons. Vladimir Stanković.

Čestitke pobjednicima! Želimo da ovaj Prvi festival folkloru hrv. kat. mladeži bude poticaj svima da s još više ljubavi i mara usavršavaju i čuvaju ovo hrvatsko kulturno blago.

Poslije službenog dijela programa mlade je pjesmom i sviranjem zabavljao VIS „**Fontana**” iz Stuttgarta. Nastupili su i poznati estradni umjetnici **Duško Lokin** i **Daniel Popović**, koji su bili na prolazu. Razigrana i raspijevana hrvatska katolička mladež veselila se do kasno u noć. To je i zaslužila.

Stanka Videčković

Iz riznice narodnog blaga

Ljubav, sklad i mir, sriće je izvir.

Izdajnik tajne roda kazuje, gnušanje i prezir zaslužuje.

Od šutnje glava ne boli.

Zar toliko silen biti, pa i Boga uvriditi.

Bog te čuvao kuće kapavice i žene lajavice.

Žena ti je pomoćnica, nije tvoja službenica.

Lakše oprostiti nego zaboraviti.

Prazna vrića ne stoji nauzgor.

Od velike grmljavine malo kiše.

Jadna ti je kuća di dite ne plače i staro ne kašlje.

Ko za med drži i prste liže.

Što se više viče, manje se čuje.

U koga su ključ, u onoga je i zapovjed.

Ludu more do kolina.

Sit gladnu ne viruje.

Tko vino večera, vode ruča.

Tko se vrabaca boji, nek proso ne sije.

Po jutru se dan poznaje.

Iz domovinske Crkve

Pravda će se i mir zagrliti

U povodu 27. obljetnice smrti blagopokojnog kardinala Alojzija Stepinca, 10. veljače 1987. godine, održao je njegov nasljednik na nadbiskupskoj stolici kardinal Franjo Kuharić u zagrebačkoj katedrali jako lijepu homiliju u kojoj je govorio o liku velikog Pokojnika i o aktualnim teškoćama kojima je izložena Crkva u Domovini. Donosimo nekoliko izvadaka iz te homilije.

Zašto smo danas okupljeni u tolikom broju u ovoj zagrebačkoj katedrali Gospina uznesenja na nebo? Što to potiče mlade i odrasle, svećenike, redovnike i redovnice da se ove večeri zajedno s biskupima uključe u božansku Euharistiju? Uvjeran sam da danas želite molitvom i razmišljanjem Božje riječi počastiti uspomenu zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, čiji smrtni ostaci počivaju u ovoj katedrali već dvadeset i sedam godina. Kroz tih dvadeset i sedam godina koliki su na tom grobu sagnuli koljena, skrušili srce i molitvom okrijepljeni vraćali se svojim dužnostima s raspoloženjem veće velikodušnosti i jače požrtvornosti da vrše u životu najveću zapovijed: „Ljubi Gospodina, Boga svojega, svim srcem svojim, i svom dušom svojom, i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed. Druga, ovoj jednaka: Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga!”

Doista, ovaj grob potiče na bogoljublje i na čovjekoljublje...

Zagrebački nadbiskup i kardinal Alojzije Stepinac, kojega obljetnicu odlaska u vječnost danas spominjemo, u svoje se doba našao pred teškim pitanjima i pred tragičnim zbivanjima i nastojao je na njih uvijek kršćanski odgovarati. On nam je sam ostavio obilnu baštinu svojih misli i govora, svojih reagiranja na događaje i svojih napora da u konkretnim okolnostima u Božje ime stane uz čovjeka, uz svakog čovjeka koji se našao u tjeskobi, pritisnut nasiljem i nepravdom. Uvijek se pred svakom vlašću postavio za čovjeka, ako je trebalo braniti njegovo dostojanstvo. U tjeskobnim vremenima, kad su ljudi i narodi bili uvučeni u krvave obračune, u eksplozije nasilja i mržnje, Nadbiskup je imao svoje čvrsto tlo u dvjema stvarnostima: u Bogu kao Apsolutnom Dobru i Istini i Ljubavi i u čovjeku kao biću neospornog dostojanstva jer je slika Božja...

U takvom vremenu Nadbiskup je vikao načela istine, pravde i ljubavi da se prizna dostojanstvo svakom čovjeku i svakom narodu. Ono što je želio hrvatskom narodu, želio je i svakom drugom narodu. To je zakon ljubavi. Ona je sveobuhvatna ili je nema. Čovjekoljublje i rodoljublje može biti istinito samo onda kad isključuje svaku mržnju i svaku nepravdu...

Baš zato jer mislimo misli mira a ne nemira, nije nam svejedno što kojiput čitamo, sluša-

mo i gledamo u sredstvima javnog priopćivanja.

Živimno u suviše osjetljivim prostorima, sa suviše teškim iskustvima prošlosti, a da bismo bili ravnodušni da li se mržnje gase ili raspiruju, da li se u osobnim, nacionalnim i vjerskim odnosima stvara ozračje poštovanja, povjerenja i suradnje za opće dobro svijui i svakoga, ili se u te odnose unose stari otrovi krivih optužbi. Smatramo svojom

Kardinal Alojzije Stepinac

dužnošću radi općeg dobra upozoriti na ono što nipošto nije u prilog mira i spokojstva u međuljudskim odnosima.

Ako se toliko ističe, pozivajući se na Ustav i zakone, da su u Jugoslaviji svi narodi i svi građaniravnopravni bez obzira na uvjerenje, onda iz toga slijedi da svatko ima pravo na poštovanje čast, pa i mi vjernici, bili pripadnici hrvatskog ili kojeg drugog naroda. To također znači da su svi građani obavezani na istinoljubivost i pravednost u odnosu prema drugima.

Na žalost, ima dosta razloga da se mi vjernici moramo osjetiti poniženima i uvrijeđenima kad se javnosti serviraju sadržaji koji su daleko od istine i pravednog suda.

Kako se mi vjernici, kao i svi ljudi dobre volje, željni mira u istini, možemo osjećati kad čitamo u novinama napise, gledamo na televiziji emisije, vidimo na filmovima prizore koji uvijek iznova ponavljaju stare optužbe o kardinalu Stepincu i njegovu vremenu, koje očito ne idu za tim da se utvrdi povijesna istina, nego da se drži neprestano na optuženičkoj klupi on i Crkva u hrvatskom narodu. Izdaju se i takve knjige koje se nastoje proširiti u što širi krug čitalaca, pa i samih vjernika. Optužnica se čak i proširuje novim neistinama i ima za cilj ocrnjivati ne samo Kardinalovu osobu nego i širi krug hrvatskih vjernika.

Kakav smisao može imati onaj niz članaka u kojima se kleveću katoličke časne sestre koje su u onim teškim godinama u Jastrebarskom njegovale kozaračku djecu i drugu siročad uz pomoć hrvatskih vjernika i drugih ljudi dobre volje pod okriljem zagrebačkog Nadbiskupa? Optužuje ih se monstruoznim optužbama, koje su vam poznate, ada za to nema ni svjedoka, ni dokaza, čak ni psihološke pretpostavke da bi redovnica mogla tako nešto učiniti. Takve klevete mogu samo iz mržnje izvirati i na mržnju poticati. Činjenica je da su te sestre činile, uz nadljudske napore, sve što su mogle da spase djecu koliko se spasiti dalo, čak su mnoge od njih nastavile službu na istom mjestu i nakon što je svršio rat. Nikad nisu bile ni suđene ni osuđene. Zašto ih se onda tako optužuje? Ima li redovnička družba kojoj su sestre pripadale i cijela naša Crkva pravo zahtijevati da se te i slične krive optužbe konačno obustave, i to u ime pravde i mira?

Čujemo da se priprema i film o kozaračkoj djeci; pretpostavljamo da bi to moglo biti u stilu sličnih takvih filmova. Budu li u tom filmu ponovljene te krive optužbe, te klevete koje nas u srce ranjavaju, ima li načina da tražimo pravdu, da branimo dobar glas cijele naše vjerske zajednice? Nije li to teško nepoštivanje samih nevinih žrtava ako se u njihovo ime optužuje nedužne.

Zar možemo biti ravnodušni prema činjenici da se tako užtrcava u duše mladih otrov mržnje, mjesto da ih se odgaja za bolju budućnost i bolje ljudske odnose u poštovanju dostojanstva svake ljudske osobe!

Jasno je da mnoštvo vjerničkog naroda ne želi mržnje. Svi ljudi dobre volje žele bolji svijet koji će biti oslobođen od svega što nije u skladu s istinskom čovječnošću. Sijati mržnju znači sijati ratove. A danas smo čuli Božju riječ: „Tko god mrzi brata svoga, ubojica je!”

I mladi naraštaji imaju svoje brige i svoje nade; žele mir i spokojstvo, žele poštenje i sigurnost života u ovom društvu pa bi ih stoga iz poštovanja prema njima trebalo poštediti

Iz njemačke Crkve

Velika Zvijezda na nebu Crkve!

Prelat Franz-Salis Müller, referent za vjernike drugoga materinskog jezika u nadbiskupiji München-Freising, izrekao je u povodu 25. obljetnice smrti kardinala Stepinca (24. 2. 1985.), na Misi koju je predvodio blagopokojni biskup Tomislav Jablanović s hrvatskim svećenicima i vjernicima u crkvi Sv. Pavla u Münchenu, ovu propovijed:

Mnogopoštovani gospodine biskupe, draga duhovna braćo, draga hrvatska braćo i sestre.

Dr. Friedrich Wetter, nadbiskup München-Freisinga, opunomoćio me je, da danas izručim njegove pozdrave.

Ova je služba Božja posvećena sjećanju na 25. obljetnicu smrti kardinala Stepinca. Kardinala Alojzija Stepinca ne poštujemo samo Hrvati, nego i cijeli katolički svijet vidi u njemu neustrašivog borca za vjeru, za prava Crkve, za istinu, pravdu i ljubav. Njegov je život ostavio duboki trag. On je osuđen kao zločinac, ali to je sudbina svih mučenika, otkad je Sin Božji, naš Gospodin Isus Krist, bio osuđen i kao zločinac morao umrijeti na drvu križu. Imena onih, koji su kardinala Stepinca osudili bit će uskoro zaboravljena, ali njegovo će ime svijetliti, kao velika zvijezda Crkve i u povijesti njegova naroda.

Ja bih ga usporedio s isusovačkim patrom Rupertom Mayerom, velikim apostolom vjere i karitasa u Münchenu, kojega su nacionalsocijalisti proganjali i utamničili i koji je umro, kao i kardinal Stepinac, od posljedica zlostavljanja. Njegov se grob nalazi u kripti crkve „Bürgersaal“, u kojoj hrvatska

zajednica drži svake nedjelje sv. Misu. Bavarski je narod već davno proglasio patra Ruperta Mayera svetim, iako još Crkva to proglašenje nije službeno provela. (Učinit će to Ivan Pavao II 3. 5. 87., naša opaska). Njegov je grob uvijek okičen cvijećem i svaki dan mole tamo tisuće, iznašaju mu svoje brige i potrebe. Vidio sam to isto u zagrebačkoj katedrali na grobu kardinala Stepinca: more cvijeća i vijenaca i uvijek ljude koji mu se mole.

Siguran sam da su duh i duša kardinala Stepinca, sada u ovom času, kod ove službe Božje, među nama i kod svojih ljubljenih sunarodnjaka. Kad bi nam mogao progovoriti, što bi nam rekao? Sigurno ništa drugo doli ono što je za vrijeme svoga života uvijek ponavljao svojim vjernicima: „Budite čvrsti u vjeri i gajite međusobnu ljubav.“

U katoličkim crkvama nadbiskupije München-Freising danas je čitano korizmeno pastirsko pismo gospodina Nadbiskupa. Tema mu je bila kršćanska vjera. Gospodin nadbiskup je sa žaljenjem ustanovio da u našoj zemlji jezgra vjere sve više nestaje. Mnogi ljudi stavljaju na mjesto Božje – mamona. Imaju sve što srce može zaželjati i misle da se mogu odreći Boga. A što je posljedica? Moral sve više propada, kriminal, pijanstvo, droga rastu u zastrašujućim razmjerima, isto tako i broj samoubojstava. Za mnoge je seksualnost središte života, ima sve više rastava brakova. Djecu se ne smatra blagoslovom već teretom, zbog toga se zabrinjavaju

će smanjuju porođaji, obiteljski život propada, itd.

Dragi hrvatski sugrađani, nemojte oponašati loše primjere! Solidarizirajte se s dobrima, s onima koji kršćansku vjeru još ozbiljno shvaćaju i dalje je daju svojoj djeci. Bez vjere je čovjek siromašan, ako posjeduje sva bogatstva ovoga svijeta.

I još bi nam kardinal Stepinac poručio: „Gajite ljubav!“ Možda znate, da je ovih dana u Münchenu bio veliki Kongres katoličke i evangeličke Crkve. Tema mu je bila: „Nijemci i stranci – skupa živjeti, danas i sutra“. Bilo je oko 800 sudionika, polovica Nijemaca i polovica stranaca. S obadvije strane čulo se mnogo pritužbi, govorilo se o mnogim problemima, predložena su mnoga rješenja. Na tom Kongresu bila je najljepša zaključna služba Božja, ovdje u crkvi Sv. Pavla, gdje su skupa molili pripadnici mnogih nacija. Nadbiskup Wetter izrekao je bitnu rečenicu: „Nijemci i stranci ne smiju biti samo partneri i prijatelji, nego braća i sestre, udovi tijela Isusa Krista. Mi moramo jedan drugog prihvatiti kao što nas je Krist prihvatio. Taj „problem stranaca“, o kojem se toliko raspravlja, može se riješiti samo s Kristom Ljubavi.“

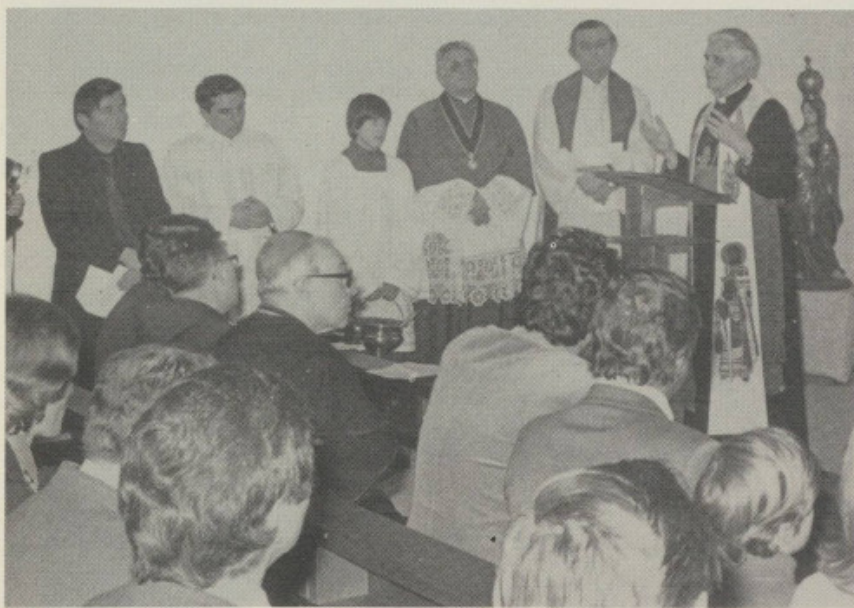
Draga hrvatska braćo i sestre, mi se ne trebamo bojati budućnosti. Mi imamo kardinala Stepinca, velikog zagovornika uz Božje prijestolje. Mi znamo: Bog je Gospodin. I u naše vrijeme naša je sudbina u njegovim rukama. Dovoljno je to znati!

(Nastavak s prednje str.)

ti od starih otrova. Crno-bijela tehnika u ocjeni osoba i događaja nije u službi ni istine ni pravednosti. Po riječima Isusovim samo istina oslobađa, a ljubav zbližuje, pomiruje i premošćuje provalije među ljudima. Ljubiti braću znači iz smrti prijeći u život...

Okupljeni danas oko Božjeg oltara i na časnom grobu blažene uspomene kardinala Alojzija Stepinca osluškujemo i njegovu duhovnu oporuku o dostojanstvu čovjeka i molimo za sve ljude. Molimo skrušenim srcem. Molimo za istinski mir. Svoju molitvu povjeravamo zagovoru Presvete Bogorodice i nebeske Crkve.

Mi – Crkva u hrvatskom narodu hoćemo mir svima i svakome znajući da se mir gradi istinom i ljubavlju, vjernošću Bogu i čovjeku, kako je već davno pjevao psalmista: „Ljubav će se i vjernost sastati, Pravda i Mir zagrliti. Vjernost će nicati iz zemlje, Pravda će gledati s nebesa“.

Na blagoslovu novoga Hrvatskog centra u Münchenu bio je nazočan i prelat Franz-Salis Müller, nadbiskupijski referent za strance. Na slici (stoje zdesna na lijevo): kardinal Ratzinger, dr. Dominik Šušnjara i F. S. Müller.

OKOM VJERE DUBLJE I DALJE

Čovjekov duhovni rast – vrhunac napretka

Na prvim stranicama Svetoga pisma nalazimo i riječi upućene praroditeljima: „Napunite zemlju i sebi je podložite”. Tim riječima određena je zadaća čovječanstva, zadaća ljudi svih vremena, da stvaraju, da se civiliziraju, ukulturuju, da napreduju. Stara je to riječ Staroga Saveza, a tako svjež, moderna i napredna!

I nikada kao u naše dane riječi napredak, progres, ovladavanje prirodom, tehnički uspjesi i slično nisu tako često upotrebljavane. Njima se i mi kršćani rado služimo. Postale su nekako po-

modne i svakodnevne. A često se ni ne pitamo što zapravo znače...

I zbilja! Čovjek je mnogo ostvario, puno postigao: bio je na mjesecu, razbio je atom i stavio ga u nuklearkama u službu ljudima, izmislio je strojeve koji ga vrtoglavom brzinom voze po zemlji, zraku, vodi. Izgradio je ceste, luke, zračne luke i pronašao bezbroj pomagala da ljepše, lakše i sretnije živi. Tehnika je stvarno na visini!

Neka! Pa to je zapravo izvršavanje Božje naredbe koja glasi: podložite, zemniče, sebi zemlju svoju!

Mi se kršćani radujemo napretku. Vesele nas činjenice da je on upravo u kršćanskim zemljama velik, naročito velik. Napredak je jedan od bitnih elemenata kršćanskog poimanja života i svijeta. Ići naprijed, tražiti i ostvarivati bolje sutra, pa to je u srži kršćanskog svjetonazora.

No, ne smijemo zaboraviti da napredak, posebno tehnički, ipak sve ne rješava. U središtu svijeta je čovjek. I to tako mora biti, tako to mora ostati. A koli-

ko čovjek napreduje, koliko je on napredovao u ljudskosti, čovječnosti? Nažalost, vrlo malo.

Mnogima je važniji hladnjak za duboko smrzavanje od čovječnosti. Mnogima je automobil, televizor, stereo-uređaj, fotokamera, ispred ljudskosti, ispred poštenja i čistoće srca... Mnogima je odjeća po modi važnija od čovjeka kojega ona pokriva.

O, kad bi s tehničkim napretkom rastao i čovjek! No, to nije slučaj.

I kao što se ljudi naših dana upinju da ovladaju materijom i zakonima prirode, trebali bi s još više upornosti raditi na tome da ovladaju sobom, pa da postanu čovječniji, bogolikiji. U tom poslu Isus Krist ostaje ne samo kao cilj do koga treba stići, nego i kao ideal koji pokazuje kakav čovjek ima biti želi li ostvariti sve dimenzije svoga ljudstva i svoje upućenosti na velikoga Boga. Krist je savršeni lik istine, dobrote, poštivanja, poštenja, pravednosti i sklada. On je čovjek univerzalne ljubavi. On divno dokazuje da je važnije biti nego imati, nego posjedovati.

Da se i ti, prijatelju, nisi poveo za modom, za tehnikom, za vanjstvom, a zaboravio na čovjeka u sebi? Da i tebi nije možda više stalo do imutka nego do čestitosti, plemenitosti, pravednosti, ljubavi, istine?

Ako si se zaboravio, vrati se k čovjeku u sebi, pa ćeš i Boga naći, i Krista susresti. Radi na čovjeku u sebi, oko čovjeka u sebi. To je važno, to je najvažnije! Bit će strašna šteta, ako kroz život prođeš poluljudski, jadno; bit će porazno ako život proživiš bez Boga.

Krist sigurno voli ovu pjesmu sa Splitskog festivala:

„Vrati se opet sa novim ljetom,
vrati se moru sa južnim vjetrom,
vrati se, ja bit ću tu...
Vrati se, moje te srce zove,
vrati se opet na naše more,
vrati se, ja bit ću tu.”

Vrati se k čovjeku u sebi i k Bogu svome, vrati se Kristu, pa života nećeš promašiti! Na toj liniji je pravi i potpuni ljudski napredak.

Iv.

Moralni, duhovni rast trebao bi doseći savršenost dječje bezazlenosti. Isus Krist uči: „Ne budete li kao djeca, neće te ući u kraljevstvo nebesko.”

Ivan Vučetić, daktiloskop

Četrdesetak kilometara sjeverozapadno od središnje točke Buenos Airesa (nultni kilometar je na Kongresnom trgu argentinskoga glavnog grada!) nalazi se naselje **Juan Vucetich** u kom živi oko deset tisuća stanovnika. Prije se to naselje zvalo „Stanica Roosevelt“, ali mu je godine 1957. općina General Sarmiento, na zamolbu hrvatskog franjevačka Krste Radića, promijenila ime i prozvala ga **Juan Vucetich**, po hrvatskom iseljeniku i učenjaku svjetskog glasa, Ivanu Vučetiću.

Tko je bio Ivan Vučetić da se, eto, i jedan gradić u dalekoj Argentini po njemu zove?

Rođen je u gradu Hvaru 20. srpnja 1858. godine od oca Viktora i majke Vice rođene Kovačević. Imao je brata Martina i sestre Lucu i Nikoletu. Otac mu se bavio poljodjelstvom, obrađivao je maslinike i vinograde, a bio je i mjesni bačvar. Osnovnu školu pohađao je Ivan u svom rodnom gradu. Kako u njegovo vrijeme u njegovu kraju nije bilo srednje ili više škole, Ivan nije stekao više naobrazbe. No, mnogo je naučio od svećenika Bonagracija Marojevića. Ivan je bio nemirna duha i prirodno vrlo nadaren. Vojni rok od četiri godine služio je u ratnoj mornarici, a potom godine 1884. odselio u Argentinu. Zaposlio se na argentinskom redarstvu i od običnog redarstvenog činovnička „dogurao“ do predstojnika odjela za statistiku.

Upornošću seljačkog djeteta stavio je svoj iznimni talenat u traženje, otkrivanje, učenje i nauku. Izumio je modernu **daktiloskopiju**, tj. utvrđivanje identiteta osobe pomoću otisaka prstiju. Zbilo se to u kolovozu 1891. godine, u Uredu za statistiku gradskog redarstva u Buenos Airesu. On je prvi na svijetu primijenio način daktiloskopske klasifikacije otisaka prstiju i pomoću desetoprstnog kartona pronašao kako se može utvrditi identitet osobe. Danas je taj sistem vrlo rasprostranjen u svijetu i praktično se primjenjuje ne samo u krivičnim postupcima nego i u svim drugim pravnim i životnim slučajevima u kojima se traži identificiranje osobe.

Svojim izumom pronio je Vučetić diljem kugle zemaljske slavu argen-

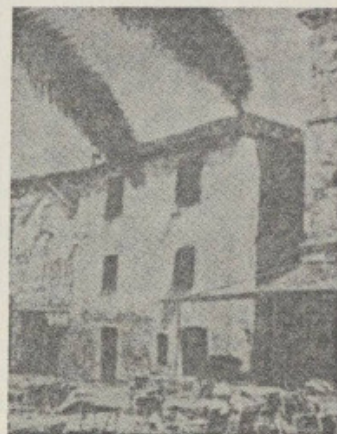
tinskog naroda. Sam je mnogo putovao da bi „plasirao“ svoje otkriće. Napisao je dvije knjige: „**Dactiloscopia comparanda – Usporedna daktiloskopija**“ i „**Identification antropometrica – Antropometrijska identifikacija**“.

Prvu je knjigu napisao za Drugi kongres latinsko-američkih liječnika koji se održao u travnju 1904. godine. Jedan primjerak te knjige darovao je za vrijeme svog posjeta staroj domovini (1913.) hvarskoj općini s posvetom: „S osobitim poštovanjem općini moje drage domovine“. Taj se primjerak čuva u Gradskoj knjižnici u Splitu.

Ivan Vučetić

Spomenimo da Ivan Vučetić, iako argentinski državljani, nije nikada zaboravljao svoje rodne grude, svojih roditelja, brata i sestara, svoga hrvatskog naroda. Volio je Hrvatsku. U zadarskoj „Dalmatinskoj smotri“ od 15. veljače 1913. godine napisao je Jakov Dulčić opširan članak o Vučetićevu posjetu Hvaru i njegovu posljednjem izravnom dodiru sa starim krajem. U članku se opisuje Vučetićeva radost, zadovoljstvo njegove majke i svih Hvarana što ih je posjetio njihov veliki sin. U članku se kaže da je njegov odlazak s Hvara bio „tužan i svečan“. „Hrvatsko muzikalno

Rodna kuća Ivana Vučetića u Hvaru

društvo Hektorović“ iz Hvara priredilo mu je u povodu odlaska s Hvara oproštajni koncert. Program koncerta bio je izvezen na bijelom svilenom rupcu koji je bio uručen Vučetiću, a on ga je ponio sa sobom i čuvao kao dragu uspomenu na svoj posljednji susret s Domovinom.

Umro je 25. siječnja 1925. godine u mjestu Dolores, u provinciji Buenos Aires.

Argentinska pošta tiskala je u čast i slavu toga velikog argentinskog Hrvata posebne poštanske markice. Ne znamo da li se netko sjetio postaviti spomen-ploču na njegovu rodnu kuću u Hvaru. Sudeći po „škrtom i šturom“ pisanju o Ivanu Vučetiću u našim enciklopedijama, bojati se da nije. *Ignacije Vugdelija*

NAŠI POKOJNICI

Draga Matić

Dana 10. siječnja 1987. godine umrla je **Draga Matić** u 64. godini života, u neurološkoj klinici na Venusbergu u Bonnu, od posljedica izljevaja krvi na mozak. Njeni posmrtni ostaci prevezeni su i sahranjeni u Turopolju kod Zagreba.

Pokojnica spada među naše radne gastarbeterske pionire koji su pred više od dvadeset godina došli u Bonn kako bi marljivim radom i pametnom štednjom što više zaradili i što više ostvarili.

Nije bilo skoro ni jedne nedjeljne ni blagdanske sv. Mise za hrvatske vjernike u Bonnu na kojoj nije bila prisutna i vesela i nasimijana Draga.

Nagradi, Gospodine, vječnom nagradom svoju vjernu i poniznu službenicu Dragu, a one koji ostadoše iza nje tješi nadom budućeg uskrsnuća mrtvih. *p. Berislav Nikić*

Najveći i najaktualniji problem naših misija

Budućnost naše druge generacije

Već dugo vremena razmišljam o jednom za nas Hrvate u Njemačkoj sigurno vrlo aktualnom, a možda i najaktualnijem problemu u ovo doba. Radi se o budućnosti naše druge generacije u ovoj sredini. Ova tema javlja se u raznim oblicima sve češće u privatnim ili crkvenim ili miješanim krugovima te u svim slojevima naših „iseljenika”. Čuju se vrlo različita pitanja te još različiti odgovori, no nekoga jedinstvenog rješenja nema, jer ga nažalost za sada ne može ni biti. I sam često puta prisustvujem takvim razgovorima te bivam pitan od laika i crkvenih osoba što osobno mislim o tom problemu. O toj temi nema nikakve „naučne literature” tako da ovdje iznosim svoja iskustva stečena u ovih 15 godina življenja i rada u ovoj sredini.

Nije slučajno da se to pitanje u svom izrazitom obliku postavlja baš sada, recimo, 25 godina nakon prvog masovnog „useljavanja” naših ljudi u ovu zemlju. U početku su bili „drugi ljudi i drugi problemi”. Nije se mislilo na budućnost djece koje tada nije ni bilo u sadašnjem broju. Najprije su tu bile brige za materijalnu sigurnost, stambeno pitanje, automobil te bogati godišnji odmor „kod kuće”, s obaveznim darovi-

ma, da se vidi da smo nešto napravili. Poslije su se gradile kuće, kupovali stanovi, otvarali devizni računi (s tada još dobrim kamatama!), na kraju su na Jadranu počele nicati prave vile s odgovarajućim jahtama. No, vrijeme je prolazilo – postajali smo stariji, a djeca su narasla i postala samostalna, a da nismo imali vremena da to primijetimo. I, sada kada smo im sve napravili, osjećamo da ih sve više gubimo, da ih ne razumijemo, da oni govore drugi jezik (a naš ih nismo naučili). Što se to događa s tom našom drugom generacijom? Putove kojima idu u budućnost podijelio bih na pet najkarakterističnijih grupa:

1. Jedna manja grupa mladih ljudi, nakon ovdje završene srednje škole, napušta Njemačku i vraća se u Domovinu s dobrim znanjem hrvatskog jezika da kao strani student, ako ima njemačko državljanstvo, ili kao običan student posjećuje visoke škole ili fakultete u Domovini. Ta grupa sigurno posjeduje određenu ljubav prema rodnom kraju i ljudima u njemu. Ovdje vjerojatno nisu izostali redovni kontakti s ljudima i krajevima kojima i pripadamo.

2. Druga, vjerojatno malo veća grupa upisuje se nakon završenog srednjeg

stupnja kao strani student, ako nema njemačkog državljanstva, na njemačke više škole ili fakultete ili se upisuje kao njemački student, ako ima njemačko državljanstvo. Dio ove grupe će bilo kada zatražiti njemačko državljanstvo i za stalno ostati u ovoj sredini. Ta grupa je vrlo ugrožena jer se naglo odvaja od matične sredine, a vjerojatno je već i prije imala slabe kontakte sa sunarodnjacima. Neki od njih će se vjerojatno odlično snalaziti sa sunarodnjacima. Neki od njih će se vjerojatno odlično snalaziti sa dvije putnice u džepu.

3. Treća skupina je vjerojatno vrlo vrlo mala, ali možda se i varam. To su mladi, već nacionalno formirani ljudi koji ovdje upisuju razne više škole te žele da se kao pripadnici jedne druge nacije afirmiraju u ovom društvu. Koriste prednosti znanja vlastitoga materinskog jezika (za razliku od prije navedenih grupa koje ga se najčešće stide), kojim u pravilu vrlo dobro vladaju. Iz te grupe ćemo za 5 – 10 godina imati prve naše vodeće ljude u privredi i politici ako ne i na drugim područjima, kao književnosti ili umjetnosti u ovom društvu. Kojom brzinom će se ova grupa povećavati, ovisi od mnogo faktora o kojima ću kasnije govoriti.

4. Najveći dio naše mladeži pripada u grupu koja je završila srednje školovanje ili različite zanate te po uzoru na njemačke vršnjake vrlo rano počinje zarađivati svoj kruh. Taj dio je po mojem mišljenju na kratki rok najneugroženiji, jer je najveći i jer ima vrlo dobre veze s Crkvom, ali na duži rok će sigurno biti iz više razloga vrlo ugrožen.

5. Ova grupa nam je najsigurnija i neće biti izgubljena iz specifičnih razloga. Radi se o mladima, i ne samo mladima, koji su zbog većih ili manjih kriminalnih delikata morali napustiti Njemačku i ne smiju se više vratiti.

Na ovom mjestu postavlja se pitanje što smo napravili krivo da smo došli u ovakvu situaciju da nam djeca neće kući ili da nemaju razumijevanja za naše probleme. Hoće li nam se za 20 godina zatrti svaki trag tako da će samo naša specifična prezimena, „poljepšana” s par „ch” ili „sch”, ukazivati da smo nekada ovdje živjeli? Mislim slijedeće:

Mnogi od nas su napravili najveću pogrešku što su uopće napustili Domovinu. No to nije tema ovoga izlaganja. Pogledajmo u prošlost, pa ćemo lako naći uzroke sadašnjosti te će nam to

Našu djecu koja se rađaju i žive u Njemačkoj treba bez prestanka učiti tko su i od kuda se, jer je opasnost da vrlo brzo zaborave korijene iz kojih su ponikli vrlo velika

možda pomoći da lakše nađemo put u budućnost.

Dolazeći u ovu zemlju prva zamisao nam je bila: što brže zaraditi što više materijalnih sredstava da bismo se pokazali u prvom redu „onima koji su ostali”. I baš kroz to smo zaboravili da smo djecu doveli ili da ih rađamo u jednoj drugoj sredini koja nije naša, koja nam je nepoznata, koju ne razumijemo, za koju mislimo da je protiv nas i kada nije tako, koja je sa svojim pozitivnim i negativnim utjecajima vrlo jaka. Kroz sve to skupa zaboravili smo najvažnije – **zaboravili smo našu djecu naučiti tko su i od kuda su.** Drugi su ih učili. Nismo ih naučili njihovu povijest. Umjesto Tomislava i Radića učili su Fridriha Velikoga i Bizmarka. Nismo ih upoznali s našom kulturom, nisu imali prilike upoznati vlastitu zemlju, iako su često bili u njoj. Stranci im govore i pišu o Dubrovniku i njegovoj Republici, o Dioklecijanu i njegovoj Palači, u njemačkoj školi saznaju da su Hrvati branili Austriju i da je neki Jelachich obranio Beč. O zemlji iz koje su došli ili gdje su im rođeni očevi slušaju samo najgora (ništa ne valja, sve je skupo, totalni nered, korupcija, laž, tamo više ne bih mogao živjeti itd.). A ovdje je sve drugačije, i evo ti suprotnosti koju mladi odmah uočavaju. Postavljaju pitanja: Što ste onda gradili kuće i palače u toj zemlju koja vam ništa ne valja. Živite sami u njima! To je vaša zemlja – vraćajte se sami u nju. Mi ostajemo ovdje gdje znamo makar gdje smo, ako već ne znamo tko smo i komu pripadamo.

I zaista, sve se više roditelja suočava s problemom da im se djeca ne žele vratiti u kuće koje su im napravili, nego žele

Rad naših misija ne smije se nipošto ograničiti samo na učenje vjeronauka i folklora, makar je folklor vrlo značajno sredstvo čuvanja narodnog identiteta

ostati ovdje. U tim časovima razvijaju se prave obiteljske tragedije koje nečesto dovode do bježanja djece iz roditeljske kuće po uzoru na njemačke vršnjake ili do razdora u obiteljima radi svaljivanja sve krivnje na jednoga ili drugoga roditelja. Alkohol i droge imaju tada u tim sredinama vrlo povoljno tlo. I tada se ozbiljno počinje tražiti krivac. I jasno, kod nas Hrvata svatko je **drugi** kriv: i Švabe i Juge i Crkva i svi drugi, samo ne mi sami.

Na ovom mjestu želim istaknuti nekoliko razmišljanja što nam je učiniti da se situacija poboljša, ako se već ne da potpuno popraviti. Imam nešto iskustva iz

Kanade i USA pa mi je lakše uspoređivati naše ovdašnje probleme s tamošnjima i koristiti njihova pozitivna iskustva, iako pravo rješenje nije još ni u tim zemljama nađeno. Ako jedna mala nacija, odnosno pripadnici jedne male nacije, žele preživjeti u okvirima jedne velike nacije, onda se to mora činiti jednom dobro koordiniranom akcijom a ne prepuštanjem slučaju. Dva faktora su na tom putu ipak najvažnija, a to su:

- a) Jačanje nacionalne svijesti mladih generacija;
- b) Čvrsta veza svih pripadnika zajednice s našom Crkvom.

Jedno bez drugoga ne ide ili ide vrlo, vrlo teško. Primjera u našim misijama imamo dosta. Mladići i djevojke koji su u misijama do ženidbe ili udaje sa „stranim” partnerom bili vrlo aktivni, te bili dobri katolici, ali nisu imali nikakav nacionalni osjećaj, vrlo brzo su se izgubili iz okvira naših zajednica. Vjerojatno se u drugoj sredini osjećaju sigurnije – djeca im se krste u drugim Crkvama i kontakti polako prestaju. Za to imam i razumijevanja jer Katolička Crkva je kod svih ista, a Bog je isti u nas i u Nijemaca. Zato samo veza s Crkvom ne pomaže da se očuvamo. Mi ustalom i ne težimo tome da se očuvamo ovdje isključivo kao **katolici, nego i kao pripadnici hrvatske nacije.** (nastavak na sl. str.)

Oni nam već sada bolje govore njemački nego hrvatski. Kako li će tek govoriti i osjećati njihova djeca?

Hodočašće u Svetu zemlju

„Slijedeće godine u Jeruzalemu!”

Grupa od četrdeset i osam hrvatskih hodočasnika iz S.R. Njemačke i Švicarske, koja je, pod vodstvom urednika „Žive zajednice”, od 7. do 14. veljače 1987. godine posjetila sva glavna mjesta svetospasenjske povijesti, nije na završetku hodočašća krila zadovoljstva i oduševljenja. Na telavivskom uzletištu, prije nego će ih izraelska „srebrna ptica” (Boeing 707) vratiti u Frankfurt na Majni, čule su se i ove riječi na hrvatskom: „Dogodine ću opet u Jeruzalemu”, „Idući put hodočastit će moj

muž”, „Naredne godine šaljem djecu na hodočašće u Svetu zemlju”. Sjetio sam se toga trenutka židovskog pozdrava s kraja prošloga i s početka ovoga stoljeća koji je bio i program: „Slijedeće godine u Jeruzalemu – Hašana haba’a be Jerušalajim”. I Razumio sam ga. Ta, oni se i danas u inozemstvu tako međusobno pozdravljaju.

Najstariji hodočasnik u ovoj skupini bio je fra Lucijan Kordić, dugogodišnji misionar hrvatskih katolika u Švicarskoj konfederaciji. On je, na sebi svojst-

ven pjesnički način, protumačio zašto se odlučio na put u Svetu zemlju: „Moj se dani polako bliže zemaljskom svršetku. I, ako mi Krist postavi pitanje zašto nisam, a mogao sam, posjetio mjesta njegova rođenja, života, muke, smrti i uskrsnuća, što ću mu reći? Došao sam sve to obići da u susretu s njim ne čujem toga prigovora.” Vjerničke su to, duboke vjerničke riječi, koje su takle svakog sudionika ove vrlo skladne i pobožne hodočasničke grupe.

Ako se hrvatskim katolicima može što i predbaciti, jedno ne može. Nitko pošten ne smije reći da nisu pobožni i širokogrudni. S kojom li su ljubavlju, često i protiv volje voditeljeve, susretali arapsku siročad i darivali ih, novčano dakako. Pa, nitko, usudio bih se reći, nema većeg i plemenitijeg srca od hrvatskog vjernika. Američki brat-franjevac, fra Tomaso, zadužen za liturgijska slavlja u „najljepšoj crkvi svijeta”, crkvi Naviještenja u Nazaretu, reče skupini poljskih svećenika (i kamo god dođeš naići ćeš na Poljaka, posebno otkad je kardinal Karol Wojtila postao Papom!): „Nitko nije velikodušniji u milodarima od hrvatskih katolika.” Drago mi je bilo to čuti. Još samo da naš svijet raspolaže financijskim mogućnostima zapadnih

(Nastavak s prednje str.)

Oni mladići i djevojke kod kojih je nacionalna pripadnost dovoljno jaka traže društvo i buduće partnere u prvom redu u svojim nacionalnim zajednicama. To često ne uspijeva, jer je većina naših misija po broju članova ipak premala. Miješani brakovi iz tih obitelji u pravilu ostaju vjerni svojoj Crkvi i našoj zajednici, iako mogu imati i dobre kontakte, što je čak i poželjno, s društvom bračnoga druga. U svijetu sam imao prilike upoznati više žena raznih nacionalnosti koje su mužu za ljubav naučile hrvatski jezik i usadile ga sa istom ljubavlju zajedničkoj djeci. Isto tako, imao sam priliku vidjeti i čuti mlade ljude koji su rođeni u USA ili Kanadi, koji Hrvatsku nikada nisu vidjeli, ali koja im je istinski najdraža zemlja na svijetu – vjerojatno zato jer su ih roditelji tome naučili i o toj zemlji lijepo govorili.

Na kraju mislim da bi bez Crkve i naših misija naša situacija bila puno gora. Mladost okupljena oko Crkve puno je manje izložena svim opasnostima ovoga društva, a i učinjeno je vrlo mnogo. Tu želim istaći jedinstveni primjer u svijetu s „Biblijskom olimpijadom” u Frankfurtu, pa i ovaj naš list u kojem imamo priliku i dužnost govoriti o našim problemima. No, vjerujem da se može učiniti još mnogo više. Zato mislim da se rad misija ne smije ograničiti na učenje vjeronauka i plesanja kola. Mladi se moraju zainteresirati (ne tjerati) za hrvatsku povijest, književnost, glazbu, umjetnost, filateliju itd. Treba ju se upoznati s našim svjetski pozna-

tim imenima koji su, iako su za života postigli svjetsku slavu, uvijek rekli da su u prvom redu Hrvati.

Mladi trebaju što više susreta na razinama misija te grupnih putovanja koja su idealna za sklapanje poznanstava i izmjenu mišljenja. Prošle godine organizirano putovanje više manjih misija iz Ruhra u Rim bilo je upravo idealno. Mladost je bila oduševljena i očekuje u budućnosti više takvih pothvata.

Svaka misija trebala bi imati dobro opskrbljenu knjižnicu.

Mladima treba organizirati još više stručnih posjeta Domovini sa svećenicima – vodičima tako da upoznaju svoju zemlju i postanu ponosni na nju, za što imaju dosta razloga. Trebaju znati da je to njihova zemlja koja će ih uvijek prigrliti, ako im to ikada bude trebalo, i da će tamo uvijek naći ljude koji će razumjeti njihove tegobe i probleme. Treba im dati toliko potrebno samopouzdanje da znaju bilo gdje u svijetu **tko su i od kuda su**. Na taj način će imati više od sredina u kojima žive, a i te sredine od njih samih.

Naravno, da sve ovo ne mogu učiniti svećenici sami. Za to je potrebna jedna čvrsta zajednica Crkve i svih nas, jer mi svi skupa i jesmo Crkva. Ali inicijativa mora doći od crkvenih lica, jer ona u ovoj zemlji imaju priznati status koji moramo koristiti. Ako u našim misijama bude potrebe i za drugim djelatnostima, osim vjeronauka i plesanja kola, nadam se da odaziv onih koji žele pomoći neće izostati.

Dr. med. Berislav Tomac, Hagen

Pobožnost križnoga puta ulicama Jeruzalema posebno potrese svakoga hrvatskog hodočasnika

milijaredera. Uvjeran sam da tada na svijetu ne bi bilo gladi, niti bolesnih, gubavih, niti nesretnih. Taj divni naš vjernički čovjek! Otkida od grla da bi nesretniji od njega mogli sretnije živjeti!

Hodočašćenje je teklo po uhodanom ritmu: obilaženje najsvetijih mjesta, predavanja, izlaganja, tumačenja, molitva, molitva skrušena, iskonska, raspjevana i rasplakana! „Gospodine moj, Isukrste Bože, tako li je dakle bilo lice tvoje“, tvoj život, tvoja smrt, uskrsnuće – bila su pitanja, razmišljanja, usklici koji su potresali vjerničkom nutrinom hrvatskog hodočasnika koji je sve pamtio, upijao i rastao u spoznaji Krista Gospodina i Oca njegovog. Moram ustvrditi da je u grupi bilo i katolika koji Krista nisu pravilno shvatili, kojima je strah i kazna važnija od njegove ljubavi i milosrđa, koji se razvijaju nebiblijski i neckveno. Zato sam stotinu puta morao naglasiti, viknuti: „Isus Krist jučer i danas, njegova su vremena i vjekovi, on je alfa i omega, početak i svršetak, on prije svega.“ Nisam svaki put bio shvaćen, ali se uzdam da će dio hodočasnika kojih se to tiče razumjeti da katolik vjeruje vjerom Crkve i daje ta vjera neizmjereno važnija od priviđanja, ukazanja, subjektivnih stavova. Isus Krist, Krist Crkve Katoličke, ostaje jedino mjerilo ljudskosti i morala u crnoj noći čovječjeg nemara, nemara naše generacije i civilizacije. Ostavimo ukazanja po strani, pustimo čudesu. U puno navrata citirao sam Mateja (Mt 6,7-8): „Kad se molite, ne izgovarajte isprazne riječi kao pogani, koji umišljaju da će biti uslišani zbog svoga nabiranja. Nemojte ih, dakle, oponašati, jer i prije nego ga zamolite, zna Otac vaš što vam je potrebno“ i „Pokvareni i preljubnički naraštaj traži znak, ali mu se neće dati drugi znak osim znaka – Jone proroka. Kako je Jona bio tri dana i tri noći u utrobi morske nemani, tako će i Sin Čovječji proboraviti u krilu zemlje tri dana i tri noći“ (Mt 12, 39-40). Najveći znak kršćanstva ostaje smrt i uskrsnuće Krista Gospodina. Drugi nam znakovi i „ukazanja“ nisu potrebni. Ako se i dogode, moraju biti u suglasnosti s tim „jedinim“. Crkva od tog znaka živi! Sve drugo je nevažno!

Inače, sve je išlo kao na tekućoj vrpici, točno onako kao što nam je obećao „Stipe i Mate“, naš frankfurski vrijedni organizator hodočašća. I kada se, pišući ove retke, upitam gdje nismo bili, što

Predvorje crkve Svetoga Groba u Jeruzalemu – omiljeno mjesto okupljanja hrvatskih hodočasnika za zajedničko fotografiranje. Hodočasnici se pridružio i fra Ljubo Lebo (prvi desno), hercegovački franjevac-šudent u Izraelu.

bismo trebali promijeniti, što izostaviti, prave alternative ne vidim. Bilo je sve u redu, prema očekivanjima: skladno, uredno, mirno, molitveno, radosno. „Masadu“ (a za nju Židovi kažu da „više neće pasti“) „osvojili smo“ pješke, jer se žičara opravila, Genezaret smo jezero preplovili motornim brodom, Jeruzalem smo obišli uzduž i poprijeko, na grobu majke Rahele i otaca-patrijarha u Hebronu molili smo u djetinjem raspoloženju, Ein Karem, Betlehem, Betaniju, Jerihon, Tabor, Kafarnaum, Brdo blaženstva, Tabgu, Magdalu, Nazaret promatrali smo i pregledali srcem vjerničkim, srcem koje kuca na valnoj dužini Krista Nazarećanina. Sve je bilo nezaboravno. Kakvih li samo neopisanih, neopisljivih, jedinstvenih do-

življaja! Monotonija života i radnih navika neće ih uspjeti izbrisati. Ti doživljaji će živjeti i hraniti umornu dušu čovjeka koji se traži i koji teži za boljim, sretnim i vječnim sutra.

I na babilonskim vodama Zapadne Evrope, u svakodnevnoj borbi za život, sjećat će se hodočasnici s radošću u srcu i sa suzom na očima onih milosnih dana u kojima im je bilo omogućeno da hodaju zemljom kojom je Gospodin hodao, da uče najuzvišeniju nauku – Krista Gospodina. „Telefonske linije s Bogom u Svetoj su zemlji“, reče netko u šali, „međugradske“. On je tamo bliz, dohvatljiv i prepoznatljiv na svakom koraku svakomu tko ga traži iskrena srca. Mi smo se u to uvjerali.

Ignacije Vugdelija

ZA MLADE

Korizmi u susret

Pepelnica

Pepelnicom započinje 40-dnevno korizmeno vrijeme. Na dan Pepelnice vjernici se posipaju ili označuju pepelom. Pepeo je prastari znak pokore i obraćenja.

U Starom zavjetu ljudi su se oblačili u kostrijet i posipali pepelom. To je bio izraz njihova pokorničkog uvjerenja.

Kad budemo označeni križem od pepela, trebamo razmisliti na koji ćemo način vršiti svoju pripremu za Uskrs u korizmenom vremenu. Izraelski je narod proveo 40 godina u pustinji prije nego je došao u Obećanu zemlju.

Isus je postio 40 dana. Tako stoji u Novom zavjetu. Broj 40 ima u Bibliji sasvim osobito značenje. Dok budemo primali križ od pepela na čelu, nemojmo prećuti riječi koje će izgovoriti svećenik: „Obratite se i vjerujte Evanđelju” ili „Sjeti se, čovče, da si prah i da ćeš se u prah povratiti!” U križu je smrt nadvladana. Iz pepela dolazi novi život. U križu je pokora prihvaćena: Bog oprašta.

Vidi Jon 3

Cvjetnica

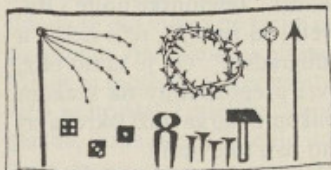
U nedjelju prije Uskrsa slavimo Cvjetnicu, tj. svečani Isusov ulazak u Jeruzalem. Ljudi su tada njemu klicali i bacali mu pred noge palmine grane.

U mnogim zajednicama obavlja se na ovaj dan svečana procesija s palminim granama, a gdje nema palmi nose se u rukama zelene grančice od šimšira. Na ovaj način izražavaju kršćani svoju odanost Mesiji i Kristu Kralju. Poslije Mise nose se blagoslovljene grančice kući i stavljaju na križ. Palmine grančice na križu znači: ovo je kralj kojemu mi kličemo Hosana, a križ je stablo života.

Vidi Lk 19, 28-40

Oruđe muke

Na slikama i korizmenim zastorima često je prikazano takozvano oruđe muke.

Moj idol

U jednoj jugoslavenskoj dopunskoj školi u Baden Württembergu dobila su prošle godine djeca zadatak da opišu koja im se ličnost posebno sviđa i za koju mogu reći da je „Moj idol”. Zanimljivo je spomenuti da je od vjerskih velikana i vođa samo Papa našao mjesta u jednoj bilježnici, a od društvenih radnika ili političara – nitko. Djeca su najčešće pisala o pjevačima, glumcima, roditeljima. Ivan Doželenčić, naš gimnazijalac iz Bietigheima-Bissingena, napisao je na temu „Moj idol” ovih nekoliko misli o Svetom Ocu. Njegov sav stav donosimo u cijelosti.

Nijedan čovjek na ovoj okrugloj Zemlji nije kao on. Sadašnji papa Ivan Pavao II slavenske je krvi i po narodnosti Poljak. On je uspio prekinuti četiristogodišnju vladavinu talijanskih papa.

To je čovjek čije je načelo vjernost. Od njega svi očekujemo iskrenost i ustrajnost. To znači i oni koji vjeruju u Alaha. Njima je Papa rekao: „Vaš Bog je i moj Bog.”

On je istinoljubiv, kako prema Indijancu, tako i prema Indijcu. Njegovoj plemenitosti i otvorenosti nisu ni oceani granica. Njegovu častnost ispod njegove bijele kape i bijele toge može svatko osjetiti i doživjeti.

Njegova država od pola kvadratnog kilometra prekriva njegovom ljubavlju sve zemlje svijeta. U svojim svetim knjigama nailazi na „oko za oko, zub za zub”, a kad se nađe među raznobojnim narodima onda čini po onome: „Tko mene kamenom, ja njega kruhom!”

Za nas je najteže biti čovjekom, a za njega? On je to svaki dan.

Ne mogu biti kao on. Imitirati ga ne želim, ali sličan njemu nastojim biti.

FRANKFURT/M.

Raspjevana i nezaboravna večer

U subotu 21.2., u dvorani Frankfurt-Sindlingen Hrvatska katolička misija iz Frankfurta imala je karnevalsku „feštu”. Iako je dvorana u Sindlingenu poprilično prostrana, te večeri bila je pretijesna za sve prisutnike i one koji su htjeli ući, ali mjesta našlo samo u predvorjima dvorane.

Uz bogati program koji se sastojao od zbornog pjevanja pod vodstvom prof. Leščana, te skečeva koje je uvježbao s mladima fra Vinko Marović, glavni gosti večeri bili su Mario

Bogluni iz Zagreba, njegova supruga Maria Adler-Bogluni i njihova muzička grupa. Svi-rali su veoma dobro za sve uzraste i ukuse, tako da skoro nitko nije mirno mogao ostati na svom mjestu, a da nije zaplesao. Činilo se na momente da će dvorana „popustiti na svim šavovima”. Vrijeme od 18.00 sati pa do pola noći prošlo je kao u tren.

Bila je to jedna zaista vesela, raspjevana i za sve prisutne nezaboravna večer.

fra Vinko Marović

Maestro Mario Bogluni (lijevo do p. Dukića) u veselom „časkanju” sa svećenicima u frankfurtskoj misiji

Poput križnog puta to nas treba potaknuti na dublje promatranje muke Isusove.

Broj predstavljenih predmeta na slikama je različit. Tu se nalazi: odrezano Malkovo

uho, ruka koja udara Isusa, usta koja su popljuvana, pijetao Petrova odricanja, bičevi, stup, trnov vijenac, u sredini križ, čavli, natpis, ljestve, štap sa spužvom, vojnička kocka i koplje.

Jožo Župić

OSLO (Norveška)

Sveta Marija i Josip
u hrvatskim narodnim
nošnjama

Svaka se duša i svako tijelo veseli pojavku i dolasku blagdana Božića, a hrvatska božićna pjesma pjeva i želi: „Svim na zemlji mir, veselje“.

S veseljem i nestrpljivošću Božić iščekuje svako biće.

Iz jednoga razgovora nas nekolicine svećenika rodila se ideja da se na Badnjak u župnoj crkvi/katedrala/sv. Olava pripremi bogoslužje za djecu, i to djecu iz više nacija koja dolaze u crkvu.

Bio je to predivni poslijepodnevni susret i doživljaj. Vanjska je hladnoća bila pobijeđena nutarnjom toplinom i veseljem koje je vladalo u srcima svih prisutnih. Crkva je bila puna vjernika raznih boja i rasa, a kod oltara su bili prisutni svećenici: župnik, hrvatski misionar u Norveškoj, poljski svećenik i vijetnamski i brazilski.

Župnik je na početku sve prisutne lijepo i toplo pozdravio i rekao da smo se pred Kristovim jasticama sakupili iz raznih zemalja: Norveške, Poljske, Hrvatske, Vijetnama, Filipina i ostalih krajeva svijeta, da proslavimo Kristov dolazak među nas. U crkvi je bila tama/prije pojavka Krista/kada je zbor djevojčica Hrvatica pjevao „Padaj se neba, roso sveta“. Bile su obučene u hrvatske narodne nošnje. Dok su one pjevale, „Marija“ i „Josip“ (Terezija Benasić i Božidar Keser), obučeni u hrvatsku nošnju, polako su dolazili k oltaru kroz sredinu crkve. Kad su pronašli mjesto kod oltara, „anđeo“ u bjelini (Anita Turkalj) donosi „Betlehemske Isusa“ u naranjnoj veličini na jastuku s hrvatskom trobojkom i stavlja ga „Mariji“ u krilo. Tada je grupa vijetnamskih djevojčica obučena u divne nošnje anđela s krilima, otplesala ples

„Marija“ je pod cijelom Misom držala u naručju maloga „Isusa“. Uza nju je „Josip“.

oko Isusa, Marije i Josipa. Potom je Marija milozvučno i dirljivo pjevala uspavanku malome Isusu – „Sklopi blage očiće“.

Uz ostale točke programa, Hrvatice su još otpjevale pjesmu „Radujte se, narodi“. Svi ma će ovaj Badnji susret vjere i molitve, a dočaran idilom jaslca i dječje glume, ostati u dragoj uspomeni, a osobito osobe „Marije“ i „Josipa“ obučene u predivne hrvatske narodne nošnje.

Na sam dan Isusova rođenja bila je sv. Misa u istoj crkvi sv. Olava u Oslu za Hrvate, ispunjena vjernicima Hrvatima. Iako je bila nezapamćena mećava/snijeg se nije čistio jer je Božić, bio je iznenađujuće veliki broj vjernika na sv. Misi. I pod našom su Misom bili prisutni „Marija“ i „Josip“ u narodnoj nošnji. Pod cijelom Misom Marija je u naručju držala maloga „Isusa“.

Prvoškolci – polaznici vjeronauka i hrvatskoga jezika pri HK Misiji izrekli su na početku Mise recitacije Novorođenome Isusu.

Nakon sv. Mise nastavili smo s božićnim slavljem i veseljem uz kavu i kolače u sali pokraj crkve, promatrajući dvije grupe naše djece koje su nam otplesale hrvatska narodna kola. Manja nas je grupa provela plesovima kroz ravnu i pustu Slavoniju, a veća grupa „Kroatia“, u divnim splitskim nošnjama, otplesala je „Stare splitske plesove“. Nagradili smo ih pljeskom, jer su zaista to i zaslužili.

Hrvati iz Norveške pozdravljaju cijenjeno uredništvo i čitatelje ŽZ, želeći sreće i uspjeha u radu, uz mir i Božji blagoslov u Novoj godini.

Stjepan Čukman

Što su to vjerske slobode?

Nikada se kao u naše vrijeme nije toliko govorilo o ljudskim pravima i vjerskim slobodama. Vjerojatno nema na svijetu ni jednog ustava koji ljudska prava i vjerske slobode nije ozakonio. No, praksa često puta izgleda drukčije, zna biti nezakonita. U nemalom broju država vjerske se slobode, iako zakonima zagaranirane, znaju suzavati, svoditi na minimum koji s pravim vjerskim slobodama nema ništa zajedničkoga, znaju se gaziti. Pojam vjerske slobode nije posvuda jednako definiran. Sveta Stolica je nedavno izišla u javnost sa svojim shvaćanjem vjerskih sloboda. Ona je u deset točaka nabrojila prava koja moraju nužno postojati, ako se u

jednoj zemlji želi govoriti o vjerskim slobodama. Evo tih točaka:

1. pravo roditelja da svoju djecu odgajaju u vjeri;
2. poštivanje religioznih uvjerenja u svjetovnom školskom odgoju i obrazovanju;
3. pravo osobe na individualni ili grupni religiozni odgoj;
4. pravo svake religiozne zajednice da svoje duhovnike izobrazava u vlastitim zavodima;
5. pravo religioznih zajednica na bogoslužje u prikladnim prostorijama;

6. pravo otvorene izmjene religioznih informacija i pravo na nabavku odgovarajuće literature;

7. pravo na osnivanje ustanova za religiozno priopćavanje (medijima);

8. pravo na neometano okupljanje uključujući hodočašća u tuzemstvu i inozemstvu;

9. pravo na ravnopravnost, bez diskriminacije, u gospodarstvu, društvu i kulturi;

10. pravo svake religiozne zajednice da se organizira po vlastitom slobodnom nahođenju.

Nažalost, u mnogim se državama ova prava vjerskih sloboda ni izdaleka ne poštuju.

WIESBADEN

Proslava 15. obljetnice misije

U zadnje vrijeme u našoj misiji se dosta toga dogodilo i izmijenilo. Malo prije 15. obljetnice naše misije u Wiesbadenu došao nam je novi župnik – fra N. Jerkan i prvi put smo dobili sestru Vidu Hrsto. Do sada je naša misija bila bez ikakve sestre. Nama vjernicima bilo je osobito drago što smo po prvi put u povijesti ove župe dobili jednu sestru koja će mnogo doprinijeti vjerskom radu s mladima. Prije svega, sada se osnovala i folklorna grupa mladih, zatim oni vježbaju pjevanje sa s. Vidom da bi se naš pjevački zbor pomladio mladima koji imaju ljubavi za svoju vjeru, svoj narod i svoju misiju. Svaka promjena daje nešto novo pa i ova kod nas. Vjernici, stari i mladi, s oduševljenjem prihvaćaju naše nove duhovne pastire, kako s. Vidu tako i fra N. Jerkana. Njih dvoje veoma brzo unesoše živosti među mlade. A našem bivšem župniku p. A. Čotiću odajemo zahvalnost za sav njegov rad koji je uložio kroz šest godina svoga župnikovanja.

7. prosinca 1986. osvanuo je za sve nas radostni dan misijske 15. obljetnice. Bijaše to kišoviti i oblačan dan, ali mi smo bili vedri, veseli, jer je to dan naše radosti, dan naše hrvatske katoličke misije, dan našeg zajedništva u vjeri. Bili smo ispunjeni Božjom radošću koju nam nitko ne može oduzeti. Početak slavlja otpoče u 11,30 sa sv. Misom u crkvi

Djeca nižih razreda u bijelim haljinama, s ružama na glavi i sa svijećama u rukama izvede popularnu pjesmu „Milost“

Presvetog Trojstva gdje svake nedjelje imamo euh. slavlje na hrvatskom.

Svečanu koncelebraciju predvodio je o. Bernard Dukić. Svojom propovijedi dizao je naš duh da i mi mladi u sebi sačuvamo vjeru svojih pradjedova. Na početku same sv. Mise djeca nižih razreda izvedoše u bijelim haljinama, s ružama na glavi i s upaljenim svijećama u svojim još nevinim ručicama, pjesmu „MILOST“ što ju je s njima uvježbala s. Vida. Naš pjevački zbor pjevao je sv. Misu koju je uglazbio fra Ivo Peran, a na kraju smo završili s „LIJEPOM NAŠOM“. U crkvi je ri-

ječju zahvale izrekao naš prvi župnik o. Ivon Menđušić i dosadašnji o. Ante Čotić.

Nakon sv. Mise nastavili smo naše slavlje u dvorani „Piushaus“ s posebnim programom. Najprije smo se okrijepili. Potom nas je čitavo poslijepodne zabavljao VIS „Jukić“. Naši mladi nastupili su u narodnim nošnjama i izveli nekoliko hrvatskih kola koja je s njima uvježbala s. Vida. U taj dan smo uklopili i radostni dan za djecu, proslavu sv. Nikole. Na kraju možemo reći da nas je tog dana bilo uključeno u župno slavlje više nego ikada i više nego se očekivalo.

Danijela Roginić, Brigita Bekić

AACHEN

Priprava za Božić

Došašće znači dolazak koji se zbija prije dvije tisuće godina, a znači i iščekivanje Božića, Isusova rođendana, i Isusova drugog dolaska na koncu svijeta. Vrijeme vrlo slikovito za kršćanski život.

Kao što se obitelj sprema za proslavu nekog obiteljskog događaja, tako se i kršćanska zajednica pripravlja za proslavu svojih blagdana: češćim pohađanjem službe Božje, ispovijedanjem... Hrvatska kat. misija Aachen

Misijske prostorije – drago mjesto za okupljanje i razgovore naših vjernika

sprema se i zajedničkim ručkom u misijskim prostorijama. U crkvi se govori o sestrinstvu i bratstvu, pa je potrebno to i iskusiti, iz blizine doživjeti. I ne samo to: to bratstvo i sestrinstvo proširiti i na druge, one najpotrebnije.

Ručak je bio svake nedjelje u misijskim prostorijama poslije sv. Mise. Svatko je mogao doći. Redovno je bilo od 30–50 osoba. Ručak su obično spremale po dvije obitelji i poklanjale ga, premda tako nije bilo planirano. Prisutni bi davali dobrovoljni prilog za siromašne. Tako se ukupilo 1.350,- DM za siromašne u domovini. MK

Hrvatski Božić na Belgijskom radiju

Na Badnjak, 24.12.1986., belgijski radio je predstavio u svom programu Hrvatski Božić na njemačkom jeziku. Tako su slušatelji u Belgiji i Njemačkoj (posebno u okolici Aachena) mogli čuti kako Hrvati slave Božić i po čemu se u tom slavlju razlikuju od Nijemaca. Razgovor je popraćen i jednom hrvatskom božićnom pjesmom. MK

Portret socijalnog angažmana

Malo je hrvatskih djelatnika u SR Njemačkoj kojih je rad i skrb za stranog čovjeka u njemačkoj socijalnoj i crkvenoj službi star već četvrt stoljeća.

Taj, do sada još uvijek rijetki jubilej među našim narodom proslavila je gđa Tase, socijalna radnica u službi Münchenskog Karitasa za radnike iz Jugoslavije, za vrijeme božićne proslave te ustanove, sredinom prosinca 1986. U povodu tog jubileja predao joj je direktor Karitasa, svećenik Neuhauser, „Zlatnu iglu” i „Diplomu” Karitasa za njen ustrajan rad, vjernost i dosljednost u povjerenju joj službi. Pojedine postaje njenoga ljudskog i socijalnog angažmana moguće je, u ovom kratkom izvještaju, samo spomenuti.

Krajem 1958. godine, na inicijativu organizacije „Katholische Jugend” iz Düsseldorfa, gđa Tase dolazi u Hildesheim na specijalnu izobrazbu za rad s mladeži. Stečeno znanje i iskustvo trebala je nakon toga primijeniti u domovini.

Tijekom 1959. g. obolijeva teško i odlazi na liječenje koje traje 8 mjeseci. U to vrijeme se u Münchenu priprema Svjetski euharistijski kongres u čiju se proslavu aktivno uključuju i Hrvati iz čitavog svijeta, posebno oni iz Münchena. Otac D. Šušnjara, voditelj Hrvatske katoličke misije u bavarskoj metropoli, posjećuje gđu Tase u bolnicu i nagovara ju da se angažira u tim pripremama. Neizliječena i protiv liječničkog savjeta napušta bolnicu i polazi s ocem Dominikom u München. Tu preuzima posao pripreme glazbenog dijela programa i uvježbavanja zbora.

Nakon Euharistijskog kongresa i dalje vodi i uvježbava misijski crkveni zbor, sve do 1966. Sa svojim, za današnje prilike malobrojn timer pjevačima, putuje zajedno s hrvatskim svećenikom, nedjelju za nedjeljom, u razne gradove južne Bavarske, gdje su boravili i radili naši ljudi, kako bi se Božja služba uveličala i uljepšala i lijepim domovinskim crkvenim pjesmama.

Godine 1961. dolazi u Caritas /München/ gdje ju dodjeljuju u tzv. „Bunker”, direktno na glavnom kolodvoru. Bilo je to u vrijeme kada se potočić stranih radnika počeo pretvarati u pravu bujicu. Imala je dužnost materijalno zbrinjavati tu novu radnu snagu, „prolaznike”: Talijane, Grke, Portugalce i Španjolce.

Iste godine odlazi u Bamberg u namjeri da uči i da usavršava znanje njemačkog jezika.

U prosincu 1961. godine ponovno dolazi u Caritas gdje radi u knjigovodstvu. Uskoro počinju dolaziti i prvi „gastarbeiteri” iz Jugoslavije, koji sve češće i sve intenzivnije navraćaju i u Caritas i traže pomoć. Razumljivo samo po sebi, da su tu svi bili upućivani gđi Tase. Traženje firmi, smještaja, prijevodi i sređivanje papira bile su najčešće

tražene usluge. Ovaj posao uzima sve više maha tako da postaje nemoguće raditi u knjigovodstvu i istovremeno fungirati kao neslužbeni socijalni radnik.

Njeni česti kontakti s firmama, zbog sunarodnjaka, nose joj i razne radne ponude od kojih su neke bile i veoma zamamljive: bolji i lakši posao, veća plaća. Usprkos njihovoj velikoj zamamljivosti, gđa Tase i nadalje ostaje vjerna Karitasu.

Kada se broj njenih klijenata više nije mogao predvidjeti, niti uslužiti, Caritas je službeno preuzima u svoju socijalnu službu za radnike iz Jugoslavije, 15. lipnja 1969. Uz nju djeluje još i soc. radnica za Slovence. Gđa Tase preuzima dužnost za sve ostale građane iz Jugoslavije. Obadviije soc. radnice dijele samo jedan ured.

Pola godine kasnije, 1970., u Holzstr. 10, otvara se Hrvatski dom u koji se smješta i socijalni ured. Jedina namještenica je gđa Tase. Svečano otvaranje obadvoga slijedi 4. srpnja 1971. godine. Sestre franjevke u Hrvatskoj katoličkoj misiji München uveliko je rasteću. Gđa Tase razvija široku djelatnost: organizirano se pristupa učenju njemačkog jezika, grupnom radu, organiziranju raznih predavanja koja olakšavaju soc. rad, brže i lakše snalaženje stranih radnika u tuđoj i nepoznatoj sredini. Ne zapostavlja niti kulturno-popularnu komponentu života – nastaju folklorne grupe za djecu, za odrasle, disko za mladež, što ponovo donosi veselje i radost u duše i život našeg čovjeka u tuđini. Izvorska aktivnost postaje intenzivnija i obnavlja se. Gđa Tase može se pohvaliti dapače i mješovitim zborom.

Na njenu inicijativu otvara se 1972. g. u istoj kući i kantina, gdje se našim radnicima – „prolaznicima” nudi večernji obrok. Kantina radi sve do 1979. godine.

Usprkos mnogim počasnim suradnicima posao za gđu Tase postaje sve teži. Broj klijenata se udesetorostručuje. Na njenu molbu i prijedlog Caritas namješta 1975. još jednu osobu, s punim radnim vremenom.

Pošto ni ovo namještenje nije moglo udovoljiti mnogim i najraznovrsnijim potrebama sve brojnije klijentele, Caritas je prinuđen ne samo namjestiti dvije daljnje osobe, nego tražiti nove i pogodnije prostorije za smještaj socijalne službe. U prosincu 1979. soc. služba za strane radnike prelazi u Hirtenstr. 4, gdje se i danas nalazi.

Za mnoge ustanove u Münchenu soc. služba za radnike iz Jugoslavije bila je dugo vremena gotovo identična s gđom Tase. Dovoljno je navesti samo jedan primjer na kojem se vidi njena angažiranost – bolnicu za psiho-somatske i duševne bolesti u Haaru kraj Münchena. Za bolničko osoblje, liječnike, medicinske sestre i soc. radnice, gđa Tase je dugi niz godina bila jedina kontakt-osoba koja se svesrdno zauzimala za sve sunarodnjake koji su tu bili smještavani radi bolničkog liječenja. Nije bila rijetkost da bi samo jednog jedinog dana posjećivala i 10 do 15 raznih bolesnika – tumačila bi, prevodila, tješila, hrabrila i održavala kontakt s bolesnikovom obitelji u domovini.

Gotovo bi se sa sigurnošću moglo reći da nema našeg čovjeka prve i kasne prve generacije u Münchenu koji ne poznaje gđu Tase. Možemo biti ponosni da i u našim redovima imamo osobu koja već 25 godina služi našem čovjeku u crkveno-karitativnoj službi.

Čestitamo!

B. F.

Svećenik Neuhauser predaje gospođi Tase „Zlatnu iglu” i diplomu karitasa za ustrajan rad, vjernost i dosljednost u povjerenju službi

Iz urednikove bilježnice

Buenos dias, Argentina!

Nekada su naši stari „gastarbajteri” putovali brodom iz luke u Genovi (Italija) do Buenos Airesa punih mjesec dana. Danas tu razdaljinu moderni zrakoplovi prevale u 15 sati. Kako li se vremena mijenjaju! Tim putem koji je naše

pređe s kraja prošloga i s početka ovoga stoljeća vodio u novu „zemlju obećanu” i na tople žale koji su puno obećavali, pošao je 2. 12. 1986. godine, sa svojim provincijalom fra Šimunom Šipičem, i urednik „Žive zajednice”. Povod: bla-

goslov nove župne crkve u naselju „Juan Vucetich”, nedaleko od glavnog argentinskog grada, gdje djeluje fra Ivan Vrljić, član Provincije presv. Otkupitelja iz Splita.

Novu je crkvu blagoslovio mjesni biskup Lorenzo 14. 12. 1986. g., a Provincijal je tom prilikom održao vrlo lijep i pobudan govor u kojemu je, između ostaloga, rekao: „Preuzvišeni oče biskupe, kad sam Vas prije nekoliko dana posjetio u Vašu rezidenciju, rekao sam Vam da mi nećemo nikada zaboraviti dobročinstava koja nam je iskazao argentinski narod i njegova Crkva... Prije i poslije Drugog svjetskog rata naši su ljudi, svećenici, redovnici i redovnice dolazili ovamo u Argentinu gdje im je velikodušno ukazano gostoprimstvo. U tom suvremenom selilaštvu prenesene su iz Hrvatske u Argentinu tri plemenite biljke koje su se ovdje primile i koje već daju obilne plodove: Družba sestara sv. Vinka Paulskoga iz Zagreba, Družba kćeri milosrđa iz Blata na Korčuli i franjevci Provincije sv. Jeronima iz Zadra. Njima se skromnim doprinosom pridružila i moja Provincija stavljajući na raspolaganje braću za rad u misiji „Juan Vucetich” (v. članak „Iz hrvatske kulturne baštine” u ovom broju!).

(Nastavak na sl. str.)

Jedna od plemenitih biljaka, prenesena iz Hrvatske u Argentinu, je svakako Družba kćeri milosrđa iz Blata (Korčula). Na slici sestre s kardinalom Kuharičem za vrijeme njegova jesenskog posjeta Južnoj Americi.

WAIBLINGEN

„Ujaci” na pokladnoj priredbi

Pokladna priredba u Hrvatskoj kat. misiji Waiblingen bila je povod da se 22. veljače 1987. godine na Misi i poslije Mise u dvorani našao dotada najveći broj vjernika koji žive u toj misiji. Euharistijsko slavlje u punoj velikoj crkvi Sv. Ante predvodio je urednik „Žive zajednice”. Govorio je o ljudskom tijelu razrađujući Pavlovo učenje da je ono hram Duha Svetoga. Zamolio je nazočne vjernike da budu nositelji hramske svetosti u bezbožnom svijetu koji možda sniva svoj posljednji san. Skladno pjevanje VIS-a „Ujaci” i molitveno raspoloženje Božjeg puka bilo je razlogom da neki ne tako mladi katolici rekoše: „Ovo je moja najljepša Misa”. Mjesni župnik i veliki prijatelj hrvatskih katolika Franz Klappenecker kao i ostali nje-mački gosti nisu krili duboke vjerničke rado-sti.

Zabavni program u pomalo tijesnoj dvorani Sv. Ante tekao je kao „po špagu”. Iza pozdravnih riječi voditelja misije nastupio je mali misijski orkestar pod ravnanjem prof. Klinca, zatim misijska folklorna grupa Zrinski te 31-člani zbor mladih. Bilo je i šale, ta poklade su. Skeč „Kod liječnika” i dvije solo-dionice maloga Ivana Odaka do suza su nasmijali sve nazočne.

A onda se na pozornici pojavio već proslavljeni VIS „Ujaci”. Zbilja izvrsno sviraju i pjevaju. „Gledalo sam i slušao i poznatija imena”, primijeti jedan stariji gospodin, „ali boljih od ujaka nisam vidio.” Nakon religiozno-domoljubnog dijela programa „Ujaci” su besprijekorno, živo, nadahnuto i raznovrsno svirali za ples u koji se narod zdušno i razigrano uključio. I tko zna dokle bi se

pjevalo i plesalo, da sutradan nije bio ponedjeljak. Sve se odvijalo u radosti, raspjevanosti, miru i odgovornoj opuštenosti. Bilo je uistinu lijepo.

Na kraju su misionar fra Mirko Marić i misijski vrijedni suradnici i aktivisti bili vrlo zadovoljni, a narod Božji oduševljen. Kroz program su vodili misionar fra Mirko Marić i urednik „Žive zajednice”. /v.

Nastup „Ujaka” u Waiblingenu. S lijeva na desno: fra Božo Vuleta (Frankfurt), fra Ante Vučković (München), fra Stjepan Grgat (Berlin) i fra Stjepan Maleš (Neuss). Uskoro će se „Ujaci” predstaviti široj publici svojom kasetom.

Time je Provincijal ukratko pobrojio nositelje pastoralnog djelovanja iseljene hrvatske Crkve u Argentini: sestre vode velike škole i staračke domove, zadarski franjevci hrvatsku misiju, argentinu župu i škole, a fra Ivan Vrlčić misiju od desetak tisuća stanovnika (Hrvata je samo nekoliko!) i školu u „Juan Vucetichu”. Najveća koncentracija hrvatskog katoličkog življa nalazi se u glavnom gradu i u pokrajini Buenos Aires. Tu se pretežno i odvija pastoralni rad crkvenih lica koja su došla iz stare hrvatske Domovine.

U toj velikoj zemlji ni nije bilo moguće susresti za vrijeme dvotjednog boravka mnogo hrvatskih iseljenika. Raspršeni su, ima ih, ali sve manje. Stariji umiru, a mladi se asimiliraju, argentiniziraju. Tu i tamo hrvatska prezimena govore da ih je nekada bilo više. Na hrvatsku Misu ne dolaze naši ljudi u velikom broju. Snašli su se drukčije. Iznimku čine bivši študenti bogoslovije i bivši sjemeništari. Oni su najvjerniji i najrevniji, ne zaboravljaju svoje „prve ljubavi”. Treba spomenuti i crkvenu odanost naših muškaraca i žena koji pamte sve ono dobro što je njima, njihovim obiteljima i narodu učinila Crkva Katolička. U doseljenim pastoralcima oni vide i poštuju svoju „staru” Crkvu i zemlju svoju.

No, teško se oteti dojmu, dojmu podosta mučnom i tužnom, da će u dognednoj budućnosti naših ljudi u tim stranama svijeta jednostavno nestati, da će biti izgubljeni za svoju Crkvu i za svoj narod. Daleko su, predaleko od domovinske Matice. Da se to ne dogodi i hrvatskim katolicima u Zapadnoj Evropi? Neće, valjda. Opasnost je ipak, naročito s obzirom na drugu generaciju, poprilično velika. Argentina docet.

Tesko je reći zašto je to tako. No, nema sumnje da i Crkva ima u tom dio krivnje. Za vrijeme velikih seoba, velikih odlazaka u Argentinu, ona je stajala gotovo skrštenih ruku. Mons. Vladimir Stanković piše o tom u monografiji „Katolička Crkva i Hrvati izvan domovine”: Hrvatsko dušobrižništvo u Južnoj Americi nije se razvijalo onim ritmom kao ono u Sjevernoj Americi. Za to podosta krivnje snosi i Crkva u Hrvatskoj... Treba priznati činjenicu: među Hrvatima u Južnoj Americi danas je hrvatska pastva prilično skromna i nema šanse da se revitalizira... Crkva u Hrvatskoj više ne šalje nove svećeni-

Ante Samardžić, mlađi iseljenik iz Otoka kraj Sinja, ispod table na kojoj je označeno ime glavne ulice u naselju „Juan Vucetich”

ke.” Jasno da u ovom ne treba očekivati čuda. Ali, ne bi li možda trebalo malo više razmišljati o kakvoj-takvoj revitalizaciji, mogućnostima, novim šansama? Zbog vjerodostojnosti matične domovinske Crkve i zbog onih brojnih hrvatskih katolika na jugu naše hemisfere koji na vijest da im u goste dolazi svećenik iz Hrvatske ne mogu sakriti suza radosnica.

Argentina je, a to Evropljanima teško ide u glavu, zemlja beskonačnih gospodarskih mogućnosti. Zemlja je to prostrana i vrlo bogata. Jedanaest je puta veća od Savezne Republike Njemačke, a ima samo 26 milijuna stanovnika, koji su najvećim dijelom španjolskog, talijanskog i francuskog podrijetla. Ima i nešto urođeničkog svijeta. Ponosan je, preponosan taj svijet. Ceste su im izvrsne, industrija na zavidnoj razini, vozni park velik, ruda i stoke na pretek. Radne su im navike specifične, puno drukčije od evropskih i sjevernoameričkih. „Da nam je promijeniti radni mentalitet i da nam je zemlju napući s još 200 milijuna ljudi”, reče jedan naš Argentinac, „gdje bi nam bio kraj? Bili bismo moćniji od Sjedinjenih Država.” Vjerujem da nema krivo.

Naš se svijet, koga je prema Većeslavu Holjevcu 1939. godine u Argentini bilo oko 150.000 duša (danas se govori o broju od 10.000!), uglavnom dobro snašao i zahvaljujući svojoj upornosti i radnosti mnogo stvorio i postigao. S druge pak strane mnogo je žrtvovao i izgubio: identitet, običaje, staru domovinu... Tu i tamo pokoja ulica „Croatia”, naselje s hrvatskim imenom, „hrvatski centar” ili neki drugi hrvatski znak govore našem argentiniziranom čovjeku o zemlji odakle su im djedovi doselili.

O, da barem sačuvaju vjeru otaca, kad im imena nisu mogli sačuvati!

Buenos dias, Argentina! Tebi želim sreću i napredak u demokraciji, a mojoj braći i sestrama po vjeri i krvi, koje si majčinska primila, puno Božjeg blagoslova i malo više vjerničke i narodne samosvijesti.

Ignacije Vugdelija

ČITATELJEVO PISMO

Poštovano uredništvo,

Imam u rukama „Galaksiju”, br. 2/87, beogradski časopis za popularizaciju nauke. List je inače vrlo zanimljiv. U ovom broju „Galaksija” podrobno piše o Ruđeru Boškoviću, u povodu 200. obljetnice njegove smrti, pod naslovom „Preteča Ajnštajna”. Između ostalog tu je zabilježeno da je R. Bošković, rođen od oca trgovca Srbina Nikole. Je li to točno? I drugo, zašto u izvještaju nema ni spomena da je R. Bošković bio katolički svećenik i isusovac?

Slavko Doželenčić, Bietigheim-Bissingen

Odgovor uredništva: „Galaksijino” pisanje o narodnosti Ruđera Boškovića je netočno. Ruđer Bošković je Hrvat, pa prema tome i veliki hrvatski znanstvenik. Mi ne znamo pravo koje su nakane vodile uredništvo „Galaksije” da proturi i prodava neistinu o Boškoviću. No, da te namjere nisu čiste, u to nema sumnje. Pri čitanju bilo kojega teksta treba se voditi kritičkim duhom i znati da „nije nepismen samo onaj koji ne zna čitati i pisati, nego i svaki onaj koji vjeruje svemu onom što je napisano.”

Činjenica da „Galaksija” ni jednom jedinom riječi ne spominje da je R. Bošković bio katolički svećenik-redovnik govori kako tom listu nije stalo do objektivnog i istinitog informiranja čitateljstva. Teško svakom onom koji se u životu dađe voditi od predrasuda, a „Galaksiji” se upravo to dogodilo.

Hvala za poslani informaciju. Sa svoje strane Vam obećavamo da ćemo u jednom od narednih brojeva „Žive zajednice”, u rubrici „Iz hrvatske kulturne baštine”, obraditi život i djelo velikoga Ruđera Boškovića, Hrvata, redovnika, katoličkog svećenika.

VODIČ

Hrvatske emisije radio-postaje „Deutsche Welle“ iz Kölna objavile su 3. i 4. siječnja ove godine u skupnom programu „Mostovi“ recenziju „Vodiča“ koji je izdao Hrvatski naddužobrižnički ured u Frankfurtu. Evo te recenzije.

Ponovno je izašao VODIČ hrvatskih katoličkih misija u Evropi i svijetu. Vodič izlazi u dvogodišnjem ritmu i na prvi pogled bitno se ne razlikuje od svoga predhodnika. Ono što je u njemu najvažnije, to je adresar hrvatskih katoličkih misija diljem svijeta. Statističari bi na temelju popisa mogli donijeti zanimljive zaključke o djelatnosti Katoličke Crkve u Hrvata izvan njihove domovine. Za obične korisnike VODIČA to su podaci od praktične koristi. Bez obzira gdje se nalazili u svijetu, oni se, uz pomoć VODIČA, mogu obratiti svojim dužobrižnicima, pastoralnim pomoćnicima i socijalnim radnicima. To je od velike koristi ne samo za one koji su se tek uputili u daleki svijet, nego i za odavno udomaćene strane radnike. Veliki gradovi i velike udaljenosti često otuđuju „pečalbare“, pa im ovaj VODIČ može pomoći da ponovno uspostave kontakte sa svojim svećenicima i katoličkim misijama koje djeluju na vjerskom, kulturnom i društvenom području.

U VODIČU se nalazi kalendar s popisom blagdana i svetaca kako za hrvatske tako i za njemačkojezične vjernike. Za strane radnike, Hrvate-katolike u Njemačkoj, korisni su i podaci o zapadno-njemačkim biskupijama, referentima tih biskupija za inozemnu

Naslovna i posljednja stranica „Vodiča“ koji je nedavno izdao Hrvatski naddužobrižnički ured u Frankfurtu

pastvu kao i adrese pomoćne organizacije Caritas. Sve to u nevolji može biti od koristi.

VODIČ osim toga sadrži adrese biskupija u Jugoslaviji, sjedišta muških i ženskih redova u toj zemlji, zatim adrese nekih hrvatskih katoličkih listova i Međunarodnog sajma knjiga u Frankfurtu na kojemu izlažu i hrvatski katolički nakladnici. Za „gastarbajtere“ su posebno važne adrese službenih jugoslavenskih predstavništava u Zapadnoj Evropi, a za one koji pišu u domovinu otiskanje i popis poštanskih brojeva svih mjesta u Jugoslaviji.

Iako je pun suhih podataka, ovaj VODIČ nije nezanimljiv ni kao štivo, jer su izdavači u

nj unijeli mudre riječi i izreke iz Svetoga pisma.

Tko nabavi ovaj VODIČ imat će sa sobom neku vrstu kraja pupkovine što ga povezuje s njegovim katoličkim i inim predstavništvima u Evropi i cijelom svijetu. VODIČ se može nabaviti u svim hrvatskim katoličkim misijama, a objelodanio ga je Hrvatski naddužobrižnički ured u Njemačkoj, An den Drei Steinen 42, 6000 Frankfurt 50, S.R. Njemačka. Na kraju valja primijetiti da je VODIČ izvrsno tiskan i ima lijepe korice u bojama s motivima crkve Svetoga Marka u Zagrebu i Gospe Sinjske u Dalmatinskoj Hrvatskoj. Cijena: 6,- DM + poštarina.

Katehetski kongres 1987.

Pod motom „Jednodušni u mnogim jezicima“ održat će Njemačko katehetsko društvo u povodu 100. obljetnice svoga postojanja **Katehetski kongres** od 8. do 11. lipnja 1987. godine u Münchenu. Upravo prije sto godina stalo se u glavnom bavorskom gradu dvadeset kateheta na izmjenju iskustava u svezi s boljim organiziranjem vjeronaučne pouke. Iz tog se sastanka rodilo Münchensko katehetsko društvo koje će se kasnije prozvati Njemačko katehetsko društvo. Ono danas ima oko 10.000 članova. Kongres ima za cilj upoznavanje raznih katehetskih putova učenja i posredovanja vjere u Evropi i s tim povezanih problema i uvjeta katehetskog djelovanja. Među brojnim predavačima na Kongresu će nastupiti i nemali broj Nenijemaca, Hrvata, Slovenaca i inih. Kongres će se održati u Münchenskoj četvrti **Haidhausen**, Preysingerstrasse, a otvara se 8. lipnja navečer. Nadamo se da će sudjelovanje hrvatskih vjernika i svećenika, posebno onih iz Münchenske misije, u radu tog Kongresa biti značajno i zapaženo.

„Drug“ Nikola na Nizozemskoj televiziji (jugoslavenski program)

I u Nizozemskoj žive naši sugrađani. Imaju svoj program na radiju i televiziji, kao i mi u Njemačkoj. Špikerica je rekla na televiziji: „Sada će drug Nikola (umjesto sv. Nikola) podijeliti darove“, a Nizozemac je to preveo: „Kolega Nikola“.

AFORIZMI

Bolji dobar glas, nego zlatan pas.

Bolje se od truda saviti, nego od gladi umrijeti.

Voda opere sve osim crna obraza i pogana jezika.

U dobru se ne uzvisi, a u zlu se ne ponizi.

Ne budi med da te svak liže, niti budi smrad da na te svak pljuje.

Ne zijevaj više nego možeš u usta staviti.

Bolja jedna promišljena, nego sto smišljenih.

Pomoć braći u nevolji

Za od potresa nastradale crkve u biskupijama Šibenik i Split/Makarska skupili su vjernici na Misi u povodu Festivala folklor hrvatske kat. mladeži u Esslingen-Zellu 2932,55 DM.

ISPRAVAK

U posljednjem broju lista „Žive zajednice“ donijeli smo krivu adresu vlč. Mile Miljka u Hamelnu. Točna adresa glasi: Chamissostr. 25, 3250 Hameln. Telefon ostaje isti.

Promjena adrese

Karitasova socijalna služba za radnike iz Jugoslavije u Bremenu nalazi se od 16. ožujka 1987. godine na novoj adresi: Kolpingstr. 3 (karitasova zgrada!), 2800 Bremen. Nove prostorije udaljene su od dosadašnjih svega 300 metara. Promijenjeno je i uredovno vrijeme socijalnog radnika koje od 16. 3. 87. izgleda ovako: ponedjeljak od 9-12 i 15-18 sati, utorak i srijeda od 9-12 sati, četvrtak od 9-12 i 15-18 sati. Novi telefonski broj socijalnog radnika glasi: 04 21/321361.

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Jehovin svjedok

Fra Jure, kao stari auto pred semaforom, zaškripi pa naglo stane. „A nu, zar to ni' oni čudak, Jerko Durić, kako li mu ime?” Na glavnom trgu Frankfurta, pred crkvom svete Katarine – Goethe je tu pred 240 godina kršten – stvarno stoji Jerko, bivši član župnog vijeća: nepomičan kao kip, praznog pogleda, kratka bradica sva bijela od smrznutog daha, objema uzdignutim rukama tvrdokorno drži subotarski časopis „Wachturm”.

„Ma vidi, budale, kako je kod Jehovini svidoka posta krotak i strpljiv – a u misiji je vavik oponira', ogovara' fratre i sla' okolo bedasta pisma! Uvijek tija više i bolje neg drugi!”

oko Jerka, bivšeg člana župnog vijeća i jeta, veseljac koji su kao maškare valjda išli na zabave. Povučem fra Juru za rukav. „Fra Jure”, velim nestrpljivo, „večeras imamo u misiji sastanak župskih suradnika. Požurimo se, da ne zakasnimo!” Fra Jure pođe i odreže: „Uvijek ti pretočan, pravi slavonski Prusijanac!” „Fra Jure, bolje savjesni Prus neg netočni Dalmatinac!”, uzvratim pa se uputimo u naš Centar, a Jerka prepustimo svjedocima Jehove i sudbini.

Na uglovima i trgovima gradova stoje obično umom pobrkane starice ili čudaci, ali nađu se evo i mlađi ljudi kao Jerko, koji šutke i bez riječi pokazuju uporno žurnim prolaznicima svoj subotarski tisak. Istini za volju treba reći, da sve te zbrkane vjeroispovijesti – mješavina Starog zavjeta, pučkog praznovjerja, mutnih socijalnih snova i takozvane „znanosti” – rijetko uspiju u svoje mreže uhvatiti hrvatske katolike. U tu šaroliklu klopku većinom upadnu naši zemljaci drugih vjera, koji i onako nemaju više veze sa svojom domaćom Crkvom.

Iza zajedničke Mise u kapelici Centra, uputimo se u našu podrumsku dvoranu, a fra Vatroslav gunđa protiv nje-mačke Crkve, što nam ne dodijeli veće prostorije: „Jesmo li jedna od najvećih rvacki misija na svitu, il nismo?” Svi se prvo okupe oko stola s pićem, dok to fra Juri ne dodija pa sjedne za dugi stol i vikne: „Evo se naša lipi broj razumni' ljudi – ajd, gvardijane, da počnemo!”

Župno vijeće, sastavljeno od voditelja raznih sekcija, socijalnih radnika, sestara i fratara, sastaje se po potrebi, ali barem svaka dva-tri mjeseca. Nakon duhovnog čitanja i kratke molitve počne sjednica, govori se o ovom i onom, neki nikad ne otvore usta, drugi govore i revnuju bez prekida.

Meni ne ide Jerko Durić nikako iz glave. U pauzi pitam: „Fra Jure, zašto li je Durić otišao u Jehovine svjedoke?” Sestra Kruna, uvijek tiha i uslužna, ponudi nam čašu vina. „Ma biži s tim otrovom!”, brani se on od vina, pa će onda meni: „A što ti ja znam, po Bogu sinko?” Sestra Kruna doda mirno: „Ljudi bježe iz očinske vjere iz više razloga u kojekakve sekte. Neki su jednostavno, da oprostite, budale, ništa ne misle. Drugi se daju obrlatiti kao od slatkorječivih zastupnika raznih osiguranja i klubova, pa potpišu sve što im staviš pod nos.” „Sestro”, ubacim, „al neki su zbilja nezadovoljni s premalim zahtjevima s naše strane. Naši učenici svećenici ocrtavaju cijele sisteme o katehezi, socijalizmu i o slobodi Crkve u Južnoj Americi, al kad naši vjernici doista imaju problema s vjerom i sa životnim pitanjima, mi ih – kao lovac svog vjernog psa – potapšamo onako usput po rame-nu pa velimo u šali: 'Na, moj stari, kako je?', pa onda idemo svojim poslom.”

„E, sad si nepravedan, šjore!”, ljuti se fra Jure. „Zar mi fratri i popovi ne činimo sve za naš narod i njiovu dicu? Čitamo u Frankfurtu triput svete Mise, desetput u gradićima cile okolice. Držimo vironauk u dvadesetak škola i ovd u misiji, da ne moš više! Posiđujemo bolesnike i zatvorenike. A vi socijalni ste dan i noć njima na službu. Zar im ne opraštamo grije ne gledajući na njiove greške? Di to još ima? Kad pogledam švapske popove s njiovim pedantnim 'grupnim radom', koji je vavik jalov kao stari volovi – onda smo napram njima sveci!” „Fra Jure”, usudim se dodati, „dok mi sve to radimo, bježe nam ipak ljudi kao Jerko u Jehovine svjedoke – zašto?” Sestra Kruna sluša pa će zamisljeno: „Možda od njih premalo tražimo? Kako ćemo odgovoriti na najvažnija pitanja vjere i života, ako samo brojimo njihove grijehe, pa stalno popuštamo uzde kao objesnim konjima i uvijek ih ispričavamo? Oni dobro znaju čega se čovjek mora stidjeti. Ne smijemo u svemu popuštati, samo da ostanu kod nas!”

Ivo Hladek

Pri kraju sastanka župnog vijeća, kad su već sestre počele donositi na stol malo vina, pive i hladne zakuske, dok je fra Rafo još govorio zaključne riječi, dogodi se stravična scena: polako se vrata dvorane otvore. Tišina. Onda bez riječi uđe Jerko Durić, drži visoko iznad glave subotarske novine „Wachturm” pa korača dvoranom. Pred svakim se lako nakloni, ponudi nijemo svoj časopis pa se okrene da će izaći. „Stoj!” vikne fra Jure, skoči do Jerka pa ga ogrli. „Al, reci mi, brate Jerko, zašto si nas napustija i otiša' u one šarlatane?”

Jerko Durić se okrene prema glavi stola: „Da mi je fra Rafo u svoje vrijeme gurnuo u ruke 'Živu zajednicu' pa da mi je zapovjedio, da s njom stojim na ulici, kao s ovim novinama, bio bih to drage volje učinio! Ali on to od mene nije znao tražiti. Zato sam otišao onamo, gdje se od mene traži strpljivost i revnost, makar su oni većinom prave budale, vjerujte mi!”

Dok svi šutimo i ne znamo kamo ćemo s pogledom, reče usred tišine sestra Kruna: „Godpode Bože, nema dobrog vina ako grožđe ne bude pobrano, prešano i usitnjeno, pa tako umre. Kad bi roditelji manje podmićivali djecu s džepar-cem, kad bi škola od učenika više zahtijevala, a Crkva upornije propovijedala strogo čudoređe, ne bi na svijetu bilo toliko zla. Jer ako svima u svemu popuštamo, a ništa od vjernika ne tražimo – žrtve, molitve i pokore – nestat će među Hrvatima vjere otaca.

Fra Jure se sad uze smijati. „Ma biži, časna Kruno! Kud si ošla u pokornike i pustinjake! A ti, Jerko, kako si bija taka budala pa si oša među one svidoke Jehovine? Ja bi, kad bi moga', nji sve posla do miseca, da nam svitile u tamnoj noći! Ajd, Vatroslave, zapivaj štogod lipog i glasnojd da se braća i sestre vesele! Kruno, Radoslavo, daj donesite dobrog vina, da se veselimo, jer se naš Jerko vra-tija među nas!”

Tišina popustila, šutnja postala vris- kom i galamom, sve se veseli, pije i stoji oko Jerka, bivšeg člana župnog vijeća i sad, evo, i bivšeg Jehovina svjedoka.

Seht den hohen Priester

Mit einem festlichen Gottesdienst am 8. Februar 1987 in der St. Laurentius-Kirche, dem Weihbischof Dr. Klaus Dick, zuständig für die Ausländerseelsorge, vorstand, beging der Stadtdechant von Wuppertal, Domkapitular und Prälat **Paul Hanisch** sein goldenes Priesterjubiläum unter großer Teilnahme zahlreicher Priester und vieler Gläubigen.

Der kirchlichen Feier folgte ein Akademieprogramm im Pfarrsaal. Die Vertreter von Kirche und Stadt waren bemüht, das Priesterbild des Jubilars, der 33 Jahre dem Dienst der Caritas als Direktor gewidmet hat, treffend und farbig zu beleuchten.

Es war ein Genuß, die vielen anwesenden Ehrengäste zu betrachten, die reihenweise den Jubilar mit ihren Geschenken und Handschlag begrüßten, ihm den verdienten Dank für sein Wort und allen Einsatz aussprachen.

Alle katholischen Missionen und Sozialdienste für ausländische Arbeitnehmer in der Stadt Wuppertal – die kroatische, die italienische und die spanische Mission – verdanken Prälat Hanisch ihre Missionszentren und die Anstellung ihrer Ordensschwestern, die Einrichtung von Kindergärten und Horten in der Stadt an der Wupper, die ihnen allein ein Stück ihrer geliebten Heimat bieten.

Prälat Paul Hanisch (ganz rechts) mit der weitbekannten Folkloregruppe aus der kroatischen kath. Mission Wuppertal

Prelat Paul Hanisch s proslavljenim folkloršima iz Hrvatske katoličke misije u Wuppertalu

Dankbar sind ihm vor allem die Ordensschwestern aus der Herzegowina, die er in die Pastoral der Katholischen Kroatischen Missionen im Erzbistum Köln eingeführt hat: die ersten kamen nach Wuppertal 1975, die letzte von insgesamt neun Schwestern nach Bonn, 1982. Allen war er wie ein guter Vater, Freund und Wohltäter, unvergessen bei den Ordensschwestern aus der Herzegowina und bei den kroatischen Katholiken, die ohne die Fürsorge der ehrwürdigen Schwestern aus Bijelo Polje Waisen wären.

Prälat Paul Hanisch ist am 7. August 1912 in Essen geboren und am 4. Februar 1937 in Köln zum Priester geweiht. Zum Caritasdi-

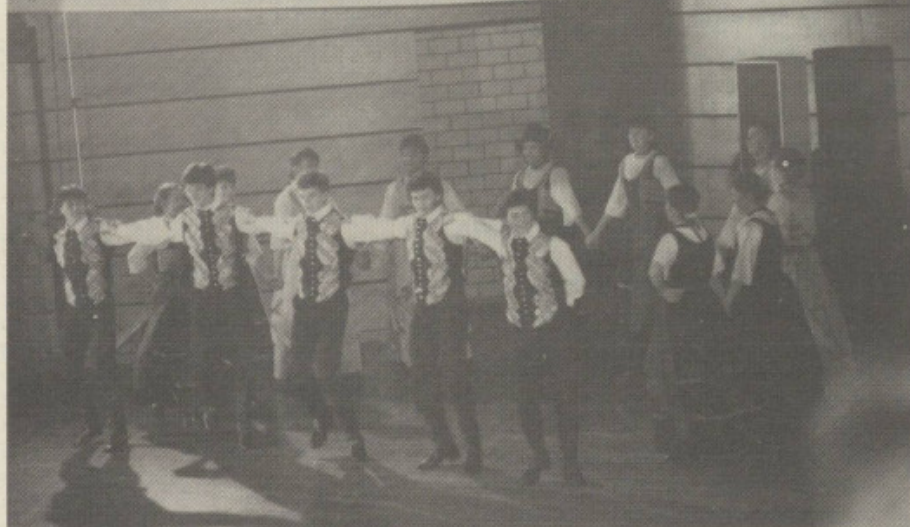
rektor in Wuppertal ist er 1951 berufen worden, zum Stadtdechanten 1968 und zum Domkapitular 1977.

Diese Zeilen dienen der Geschichtsschreibung Wuppertals und der Kirchengeschichte für die „Pastoral am Menschen unterwegs“, sind zugleich Glückwunsch an Prälat Hanisch und Dank für seinen uneigennützigen Einsatz, der im schönen Bergischen Land das Leben ausländischer Katholiken erträglich und verschönert hat.

P. Berislav Nikić

NÜRNBERGU PRVO MJESTO I PRVA NAGRADA PUBLIKE NA PRVOM FESTIVALU FOLKLORA U ESSLINGENU

Susret hrvatske katoličke mladež

Djevojke i mladići iz misije Nürnberg izvode ples „Bunjevac“ koji im je donio prvo mjesto i prvu nagradu publike

ŽIVA ZAJEDNICA
Herausgeber:
Kroatisches Oberseelsorgeamt in Deutschland
6000 Frankfurt a. M. 50
An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46
Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija
Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić, Stanka Vidačković, p. Jozo Župic
Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)
Satz: Fotosatz Service Bauriedl 6082 Mörfelden-Walldorf 2
Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH 6082 Mörfelden-Walldorf 1

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf